

ДОКЛАД

**на Постоянната комисия по стопански науки и управление
за резултатите от извършеното оценяване по процедура за
програмна акредитация на докторска програма
„Икономика и управление” (Индустрия)“
от професионално направление 3.8 „Икономика“ в
Русенски университет „Ангел Кънчев“ – гр. Русе**

Уважаема госпожо Председател на АС на НАОА,

Постоянната комисия по стопански науки и управление на НАОА предоставя на Вашето внимание доклад по процедура за програмна акредитация на докторска програма „**Икономика и управление (индустрия)**” от професионално направление 3.8 „Икономика“, област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки в Русенски университет „Ангел Кънчев“ – гр. Русе.

Докладът е разработен съгласно приетите от Акредитационния съвет на НАОА (20.10.2016 г.) критерии за програмна акредитация на докторски програми в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване на качеството в Европейското пространство за висше образование (ESG) – част 1 (1-10) и по смисъла на чл. 85, ал. 1 от ЗВО.

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

III. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКИ ПРОГРАМИ В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ /ESG/ - ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

№	Решения	Номер и дата на протокол / дата на извършено действие
1.	Откриване на процедурата от АС	Протокол № 7/ 04.03.2021 г
2.	Утвърждаване на състав на ЕГ от АС	Протокол № 19/ 04.08.2022 г
3.	Извършено посещение на ЕГ	По документи
4.	Обсъждане и приемане на доклада на ЕГ от ПК	Протокол № 3/ 26.01.2023 г
5.	Обсъждане и приемане на доклада на ПК	Протокол № 5/ 15.02.2023 г
6.	След изтичане на срока по чл. 35, ал.2 от ПДНАОА (отн. станови-щето на оценяваната институция) ПК предоставя доклада на АС	

Експертна група

1. Проф. д.н. Севдалина Илиева Димитрова, НВУ „Васил Левски“ – ръководител ЕГ
2. Доц. д-р Йордан Христов Иванов, Икономически университет - Варна - член на ЕГ
3. Ралица Касърова, докторант в Лесотехнически университет – член на ЕГ

Наблюдаващ процедурата от ПКСНУ: проф. д.ик.н. Желю Владимиров

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

Докторската програма (ДП) „Икономика и управление (Индустрия)“ в ПН 3.8. Икономика на Русенски университет „Ангел Кънчев“ (РУ), гр. Русе, е получила програмна акредитация от НАОА през 2015 г. (Протокол № 22 от 02.09.2015 год. на ПКСНУ на НАОА) с обща оценка **9,23 (девет цяло, двадесет и три стотни)** и срок на валидност на акредитацията от 6 (шест) години.

С Решение от 22.04.2020 г. (Протокол № 15) на ПКСНУ на НАОА е дадена програмна акредитация на ПН 3.8., Икономика“ в РУ „Ангел Кънчев“ на основание обща оценка 9,23 (девет цяло, двадесет и три стотни) и срок на валидност на акредитацията от шест години.

Обучаващи звена на ДП „Икономика и управление (Индустрия)“ до 2021 година са катедри „Мениджмънт и бизнес развитие“ и „Икономика“ на факултет „Бизнес и мениджмънт“ при РУ „Ангел Кънчев“. Поради извършените структурни промени (протокол 14 от 16.02.2021 г. на АС на РУ) катедри „Икономика“, „Мениджмънт и бизнес развитие“ и „Европеистика, международни отношения и сигурност“ се преобразуват в катедри „Икономика“, „Бизнес развитие и иновации“ и „Мениджмънт и социални дейности“. На това основание *обучаващите в оценяваната ДП катедри са „Икономика и международни отношения“, „Бизнес развитие и иновации“.*

В обобщен вид, състоянието на ДП „Икономика и управление (индустрия)“ от професионално направление 3.8 „Икономика“ в РУ „Ангел Кънчев“ през оценявания период е представено в таблицата по-долу:

Показатели	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Общо
1. Обявени места за прием в докторската програма	4	1	-	-	1	4	-	10
2. Приети докторанти – общо, в т. ч.	4	1	-	-	1	4	-	10
редовна форма	2	-	-	-	-	1	-	3
задочна форма	1	1	-	-	1	3	-	6
самостоятелна подготовка	1	-	-	-	-	-	-	1
3. Обучавани докторанти – общо, в т.ч.	8	9	6	4	4	5	5	X
редовна форма	5	5	3	2	1	1	1	X
задочна форма	2	3	3	2	3	4	4	X
самостоятелна подготовка	1	1	-	-	-	-	-	X
4. Защитили докторанти	-	1	3	1	1	1	-	6
5. Докторанти, отчислени с право на защита	-	3	2	1	1	1	-	8
6. Докторанти, отчислени без право на защита	-	-	-	-	-	-	-	-
7. Прекъснали докторанти	-	-	-	-	-	1	-	1
8. Докторанти, продължили академична кариера след успешно защитени дисертационни трудове	2	1	-	-	-	-	-	3

През оценявания период в ДП „Икономика и управление (индустрия)“ са приети общо 10 докторанти, от които 3 в редовна, 6 в задочна и 1 в самостоятелна форма на обучение. Към 31.12.2022 г. докторантите, които са в процес на обучение са 5 (4 задочна и 1 редовна форма на обучение). Шест докторанти са защитили успешно своите дисертации, 8 са отчислени с право на защита и 1 е прекъснал докторантурата си.

При предходната акредитация на ДП „Икономика и управление(индустрия)“ (ИУИ) Постоянната комисия по стопански науки и управление при НАОА дава 2 (две) препоръки:

Препоръка 1. Да се прецизират темите на дисертационните трудове в съответствие с научната специалност на докторска програма “Икономика и управление (индустрия)”. *Срок: постоянен.*

На основание изготвен и утвърден от ректора на РУ план-график за изпълнение на препоръките на ПКСНУ при НАОА, в съответствие с който темите на дисертационните трудове в оценяваната ДП текущо се обсъждат, прецизират и актуализират на катедрен и факултетен съвети с цел приважването им в съответствие с научната специалност на ДП „ИУИ“ и интересите на бизнеса и образователните структури в страната и чужбина, партньори на факултет „Бизнес мениджмънт“ при РУ. Шест от темите на дисертационните трудове в ДП са по заявка и в интерес на конкретни бизнес-структури, потребители на кадри. Констатацията е, че все още съществуват единични случаи на несъответствие с тематиката на оценяваната ДП, но са предприети съответните действия в тази насока. ПКСНУ счита, че **препоръката е изпълнена частично.**

Препоръка 2. Да се използват по-пълно възможностите за провеждане на докторантска мобилност. *Срок: постоянен*

Факултет “Бизнес мениджмънт” и обучаващите в оценяваната ДП “ИУИ” катедри са предприели действия за увеличаване на броя на международните споразумения на обучаващото звено с 25 % спрямо предходния период. В резултат на тези действия реализираната мобилност през оценявания период е представена от 8 докторанти от ДП „ИУИ“ – 5 мобилности на докторанти по програма Еразъм + и 3 докторанти по други международни програми с цел научни изследвания под три месеца. Ежегодно се провеждат докторантски семинари относно новостите и възможностите за докторантска мобилност. Насърчава се устойчивост в сътрудничеството между обучаващите докторанти в оценяваната ДП и след тяхната успешна защита в рамките на програма Еразъм +. ПНСНУ счита, че **препоръката е изпълнена.**

III. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКИ ПРОГРАМИ В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ /ESG/- ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО /ТАБЛИЦА 5/

СТАНДАРТ 1. ПОЛИТИКА ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО

Критерий 1.1. Висшето училище или научната организация имат публично оповестена, с официален статут и отчетност политика за осигуряване качеството на обучението по докторската програма.

1.1.1. Русенският университет организира обучение по докторската програма в съответствие със своята мисия, цели, задачи и действащото законодателство

РУ „Ангел Кънчев“ има публично оповестени вътрешна нормативна рамка, която регламентира обучението в ДП и политика за осигуряване на качеството на обучение във всички форми на обучение, съответстващи с действащото законодателство: Закон за висшето образование, Закон за развитие на академичния състав в Република България, Правилник за прилагане на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Наредба за държавните изисквания за приемане и обучение на докторантите.

Обучението в ДП „Икономика и управление (индустрия)“ (ИУИ) е неразделна част от цялостния образователен и научноизследователски процес на РУ и е релевантно на мисията и визията за развитие на РУ (http://local.uni-ruse.bg/docs/html/ndo_5_2016.htm), Правилник за дейността на Русенския университет (ПУД) (<https://www.uni-ruse.bg/university/regulations>), Стратегия за развитие на научноизследователската дейност на Русенски университет „Ангел Кънчев“ (http://local.uni-ruse.bg/docs/vytr_docs.php), Процедурни правила за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности (https://local.uni-ruse.bg/docs/word/ndo_PP_2019.pdf), Стратегия за развитието на вътрешно университетската система за осигуряване качеството за периода 2021-2025 г. (https://www.uni-ruse.bg/university/accreditation/Documents/Strategiya_Kachestvo.pdf).

1.1.2. Цялостната дейност за обучение по докторската програма е подчинена на институционалната система за качество

РУ провежда Политика по качеството с устойчиво обосновани и отчетливи цели, за реализацията на които е изградена и функционира вътрешната система за качеството (https://www.uni-ruse.bg/university/accreditation/Documents/Politika_kachestvo.pdf; https://www.uni-ruse.bg/university/accreditation/Documents/Strategiya_Kachestvo.pdf) и Наръчник и процедури по качеството (<https://www.uni-ruse.bg/university/accreditation/quality-guide>).

Цялостната дейност за обучение в ДП „ИУИ“ е подчинена на Вътрешноуниверситетската система за оценяване и поддържане на качеството на обучение и на академичния състав (СОПКОАС) с цел осигуряване на образователен процес и научен продукт, удовлетворяващи изискванията на потребителя, включително непрекъснато подобрене и ограничаване на несъответствията.

Вътрешноуниверситетската СОПКОАС е структурирана и функционира на три управленски нива (университет-факултет/филиал-катедра). На университетско ниво са създадени Университетска комисия по качеството на образованието и Съвет по качеството. Структурата на УККО е утвърдена с решение на Академичния съвет от 28.01.2020 г. Персоналният състав на УККО и на СК се определят определен със заповед на Ректора на РУ. На ниво факултет/филиал функционират факултетни комисии по качеството, чиито отговорници са членове на УККО. На катедрено ниво са определени катедрени отговорници по качеството.

Политиката по осигуряване на качеството на обучение в РУ е достъпна за широката общественост чрез официалната уеб страница на университета (<https://www.uni-ruse.bg/university/accreditation/quality-policy>).

Обучението в оценяваната ДП е подчинено на принципите, залегнали във вътрешноуниверситетската СОПКОАС. Паралелно с това то се отличава и със своя собствена идентичност, произтичаща от спецификата на предлагания образователен и научен продукт, разписана в действащите квалификационна характеристика и учебни планове на ДП.

Обучението по ДП „Икономика и управление (индустрия)“ е ориентирано към подготовка на кадри, които се реализират в други страни; подготовка на специалисти, които работят в сферата на социалното управление, желаещи да повишат знанията и уменията си в контекста на бъдещи професионални планове.

За ефективно поддържане на СОПКОАС на РУ се извършват периодични вътрешни и външни одити, регламентирани с утвърдена процедура за провеждане на вътрешни одити, която включва и докторските програми (https://local.uni-ruse.bg/docs/KOA/03-Procuduri/Proc4_RU.pdf) и годишните одитни планове. Резултатите от тях са обект на последващ контрол и усъвършенстване на системата.

През акредитационния период във ФБМ, в т.ч. и в обучаващите в ДП „ИУИ“ катедри са планирани и проведени **3 (три) вътрешни одита**. За резултатите и препоръките от проведените вътрешни одити се изготвя доклад, който е обект на обсъждане на факултетно и на университетско ниво. Обобщена информация за резултатите от вътрешните одити е представена на страницата на системата за провеждане на одити (<http://local.uni-ruse.bg/docs/KOA/odit.php>).

През оценявания период са проведени **три външни сертифициращи и ресертифициращи одита**. Паралелно с тях са проведени и още шест от различни европейски институции, допринасящи за качеството на обучението, за което са представени съответните доказателства (https://www.uni-ruse.bg/university/accreditation/Documents/Spravka_Vynshni_Oditi.pdf).

Ежегодно се провеждат анкети за проучване мнението на студенти и докторанти по различни въпроси, като в плановете са заложили и анкети с докторантите от оценяваната ДП, за което са представени съответните доказателствени материали.

1.1.3 Русеункият университет изгражда и прилага политика за осъществяване взаимовръзката между научните изследвания и обучението по докторската програма в рамките на националния и институционалния контекст

РУ, ФБМ и обучаващите в ДП „Икономика и управление (индустрия)“ катедри поддържат и провеждат нормативно регламентирана политика за взаимовръзката между научните изследвания и обучението по докторските програми, в т.ч. и на оценяваната ДП, в рамките на националния и институционалния контекст, която е неразделна част от Политиката по качеството на Русенския университет.

РУ и ФБМ провеждат устойчива, насърчаваща и стимулираща докторантите от ДП политика, разписани процедури и утвърдена практика за интегриране на резултатите от научните изследвания и обучението. Задължително условие за финансирането на проекти от вътрешния план на университета по ФНИ е чрез разработваните проблеми да създават методологическа база за продължаване и задълбочаване на изследванията в докторските дисертации, в т.ч. и в оценяваната ДП, за което са представени необходимите доказателства.

1.1.4. Прилагат се правилата на етичен кодекс за осигуряване на академично единство, чрез който се гарантират залегналите в ЗВО академични свободи и нетърпимост към всякакви форми на дискриминация

РУ, ФБМ и обучаващите в ДП „Икономика и управление (индустрия)“ катедри във всички свои дейности и процеси, свързани с обучението, в т. ч. и в оценяваната ДП, спазват етичните норми и правила, регламентирани с „Етичен кодекс на преподавателите и служителите“ който е публично оповестен на сайта на Университета (http://local.uni-ruse.bg/docs/html/Ndo_10_2016.htm).

Създадена е и функционира Комисия по етика към Академичния съвет (http://local.uni-ruse.bg/docs/html/Ndo_10a_2016.htm), функциите, организацията и дейността на която са нормативно регламентирани с Етичния кодекс и Стратегията за прозрачност и ефективност в работата на Русенския университет (http://local.uni-ruse.bg/docs/html/ndo_54_2015.htm).

За защита правата и недопускане на дискриминация на обучаемите в неравностойно положение в РУе създадено и функционира сдружение на студентите в неравностойно положение и със специални потребности – „Различни, но равни.“ (<http://studsavet.uni-ruse.bg/about-us/>).

РУ има разработени и приложими процедури за предотвратяване, установяване и санкциониране на изпитни измами и за проверка на оригиналността и автентичността на дипломни и дисертационни работи.

През акредитационния период не са установени регистрирани и документирани случаи на плагиатство от докторанти и преподаватели в оценяваната ДП „Икономика и управление (индустрия)“ .

Констатации на ПК за изпълнението на Стандарт 1:

По 1.1.1. Учебната документация и обучението по оценяваната ДП се основават на действащото национално законодателство и вътрешната нормативна уредба на РУ „Ангел Кънчев“, релевантни на мисията, визията и стратегията за развитие на РУ, на ФБМ и на обучаващата в оценяваната ДП катедри. Обучението се осъществява в съответствие с действащото национално законодателство и вътрешните нормативни документи на Университета, които са публично оповестени.

По 1.1.2. РУ „Ангел Кънчев“ има създадена и приложима Политика по качеството с отчетливи и измерими цели. Изградена е и функционира вътрешноуправленска СОПКОАС, чието сертифициране и функциониране е в съответствие с международния стандарт ISO 9001:2015. Контролът върху качеството, в т.ч. и на обучението по ДП, се осъществява чрез провеждането на ежегодни вътрешни одити. За наблюдавания период са планирани и проведени 3 (три) вътрешни одита, на основата на резултатите от които и в съответствие с политиката по качеството, обучаващите в ДП катедри са направили вътрешна оценка на качеството на обучението по ДП.

По 1.1.3. РУ, ФБМ и обучаващите в ДП катедри имат разработена и провеждат политика на интегрираност между научните изследвания и обучението по оценяваната ДП в съответствие с националните и институционални нормативни изисквания. Изградена е система от стимули за насърчаване участието на докторантите в научноизследователска, проектна и публикационна дейност, докторантските курсове, взаимовръзка между научните изследвания и обучението в оценяваната ДП..

По 1.1.4. В РУ се прилагат правилата на Етичен кодекс на преподавателите и служителите за осигуряване на академично единство, които са публично оповестени. Приети са и са оповестени правила и процедури за предотвратяване и санкциониране на изпитни измами и плагиатство. През акредитационния период не са наблюдавани случаи и не са документирани процедури за предотвратяване на прояви на дискриминация, изпитни измами и плагиатство в оценяваната ДП.

СТАНДАРТ 2. РАЗРАБОТВАНЕ И ОДОБРЯВАНЕ НА ПРОГРАМИТЕ

Критерий 2.1. Висшето училище или научната организация изгражда и прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на докторските програми при съдействието на високо квалифицирани учени, представители на промишлеността и други заинтересовани страни.

2.1.1. ДП по „Икономика и управление (индустрия)“ е разработена в съответствие със съвременните постижения на науката и има ясно изразени очаквани резултати.

Обучението в оценяваната ДП съответства на съвременните тенденции в развитието на специалността. Разработването на учебната документация на ДП „Икономика и управление (индустрия)“ е съобразено с националната законова рамка и университетската нормативна уредба. Спазени са Стандартите и насоките за осигуряване на качество в Европейското пространство за висше образование, прилагайки качествено обучение и преподаване, подпомагащо международно сътрудничество на всички заинтересовани страни.

Съдържанието на учебната документация на оценяваната ДП включва пълен комплект с ясно изразени цели, задачи и очаквани резултати от обучението.

Резултатите от обучението и квалификацията, която се придобива със завършване на ДП са определени и структурирани съгласно Европейската квалификационна рамка, Националната квалификационна рамка, Държавните изисквания за придобиване на висше образование в образователна и научна степен „доктор“ в България.

Естеството на ДП „Икономика и управление (индустрия)“ позволява формулираните теми на дисертационните трудове да бъдат в широк спектър от области и проблеми, които следва да се придържат към профила на РУ „Ангел Кънчев“.

В РУ, ФБМ и обучаващите в ДП „Икономика и управление (индустрия)“ катедри има създадена организация и са приети стандарти за разработването, одобрянето и прилагането на учебната документация.

2.1.2. Има организация и стандарти за разработването, одобрянето и прилагането на учебната документация, която периодично се анализира и обновява със задължителното съдействие на докторанти, потребители на кадри и други заинтересовани страни

РУ има и прилага стандарти за разработването, одобрянето и използването на учебната документация на оценяваната ДП, които са нормативно регламентирани.

Проследяването на процесите по разработването, одобрянето, използването и актуализирането на учебната документация на ДП „ИУИ“ се проследяват от Учебно-методичната комисия и Съвета по качеството. Учебната документация на оценяваната ДП се обсъждат и приемат на заседание на катедрата, одобряват се на заседание на ФС и се утвърждават от АС. Останалите документи се приемат от КС и се утвърждават от ФС. Груповият учебен план на ДП „Икономика и управление (индустрия)“ е съгласуван с изискванията на практиката по отношение на необходимите знания, умения и компетентности на обучаваните докторанти. Обучаващите в ДП „ИУИ“ катедри периодично анализират и обновяват учебната документация на оценяваната ДП със съдействието на докторантите, потребителите на кадри и други заинтересовани страни.

Учебният план на ДП „Икономика и управление (индустрия)“ е актуализиран през 2016 г. с цел по-точно обвързване на изучаваните учебни дисциплини с потребностите и изискванията на ДП и прецизирането на темите на дисертационните трудове в изпълнение на препоръките на НАОА. При актуализацията на учебните програми участие имат докторантите и потребителите, като под внимание са взети резултатите и обсъждането на самооценките за качеството на обучение, с което се осигурява по-голяма обвързаност с научни изследвания по темите на дисертационните трудове.

Налице са доказателства за проведени прозрачни анкетни проучвания с докторанти и потребители и реално тяхно присъствие в актуализацията на учебната документация на ДП „Икономика и управление (индустрия)“. В състава на различните комисии по оценка на качеството, в т.ч. и на учебната документация по оценяваната ДП, през акредитационния период в обсъждането и изготвянето на учебната документация са участвали общо 10 (десет) докторанти от оценяваната ДП и над 23 (двадесет и три) представители на практиката.

2.1.3. Докторската програма е представена в ясна документация, която задава устойчиви цели и задачи на образователната, научната и творческата дейности, обвързани с докторската програма.

ДП „Икономика и управление (индустрия)“ е представена в отчетлива и подробно разработена документация, която задава устойчиви цели и задачи на образователната и научната дейност, обвързани с нея. Пълният комплект на учебната документация на ДП включва: ред за определяне на темите на докторантурата, идейни проекти на докторантурите, квалификационна характеристика, групов учебен план на ДП; график за провеждане на конкурс за докторанти, изпитна програма за кандидат-докторантски изпит, изпитна програма по чужд език, индивидуален учебен план за обучение на докторанта; изпитна програма по специалността, изпитна програма по темата на докторантурата, атестационен лист на докторанта, курсове и семинари, предоставени на вниманието на ЕГ.

Квалификационната характеристика дефинира стандартните условия и изискванията за прием, разработване, защитата на докторската дисертация за присъждане на образователна и научна степен „доктор“, целта, образователните и научните задачи за подготовката на докторантите от ДП „ИУИ“, изпитите за докторантски изпити, съобразени с темата на дисертационните трудове, методите и средствата за тяхното постигане, очакваните резултати от обучението, възможностите за провеждане на учебни практики, стажове и за професионална реализация в зависимост от потребностите на пазара на труда. представя основната цел и спецификата на ДП, очакваните резултати от обучението и възможностите да професионална реализация на завършилите докторант.

Груповият учебният план на ДП „Икономика и управление (индустрия)“ включва: формата и срокът на обучение, учебните дисциплини, в т.ч. задължителните изпити и курсове, задължително-избираемите изпити и курсове, диференцирани на научно-избираеми и специализирани дисциплини, факултативни дисциплини; научноизследователска дейност, в т.ч. работа по дисертационния труд, формите за контрол и оценка, предварително обсъждане, аprobация и защита, научноизследователски дейности, педагогическа дейност и разпределение на часовете за докторантите по години в зависимост от формата на обучение (редовна, задочна, свободна подготовка).

Критериите за количествено измерване на учебния план на ДП са обвързани с брой изпити по модули и кредитен еквивалент. Съгласно действициия учебен план в процеса на обучението докторантите от ДП „Икономика и управление (индустрия)“ следва да покрият минимум 25 и не повече от 60 кредита от образователния блок; от блок научноизследователска дейност минимум 180 (240) кредита в зависимост от формата на обучение (по 60 кредита на година в зависимост от разпределението по години), като полагат минимум два изпита и четири колоквиума. Посещенията и оценките се удостоверяват със свидетелство/сертификат, издаван от ФБМ. Удостоверяването на кредитите е с протокол от заседание на научното образователно звено при годишната оценка и атестация на докторантите.

Обучението на докторантите по ДП „Икономика и управление (индустрия)“ се осъществява по индивидуални учебни планове, които се съставят за целия период на обучението и са конкретизирани чрез работен план по семестри. Изготвят се на основата на груповия УП на ДП съвместно от докторантите и научните им ръководители. Приемат се на заседания на първичните звена, обучаващи в оценяваната ДП и се утвърждават на факултетн съвет на ФБМ (<https://www.uniruse.bg/education/phd/documents-reception>).

Индивидуалните учебни планове на докторантите включват информация за докторанта, учебна работа, научно-изследователска и педагогическа работа с конкретизация на етапите, дейностите и изпитите по години и кредити. На тази основа се отчита дейността на докторантите при представяне на атестационните им отчети (годишни и за докторанти редовна форма и тримесечни).

2.1.4. При разработването на докторската програма се прави анализ на: възможните работни места, изводи от разговори с потенциални работодатели и от заключенията на национални и международни проучвания за развитието на науката и пазара на труда.

РУ, ФБМ и обучаващите в ДП „Икономика и управление (индустрия)“ катедри имат утвърдена практика за системен анализ възможните работни места, проучване на резултатите на пазара на труда, потребностите от човешки ресурси с ОНС „доктор“ и възможностите на ДП.

Налице са приложими процедури за анкетни проучвания на обучаеми и потребители. Установени са конкретни мероприятия за сътрудничество на ФБМ с представителите на бизнеса и

професионалните организации, участващи в изготвянето на учебната документация на докторската програма, проучване на тяхното мнение за подобряване на ДП, за поддържане на високо качеството на обучението в ДП и за постдокторантската реализация на успешно защитилите дисертационни трудове. Утвърдена практика е сключването на рамкови договори за сътрудничество с бизнеса като потребители на кадри за съвместни дейности, поддържане на обратна връзка с работодателите на докторанти в задочна форма на обучение и самостоятелна подготовка за увеличаване на възможностите за професионална реализация и кариерно развитие на успешно защитилите.

РУ и ФБМ провеждат политика за подготовка на докторанти с възможност за академична реализация във връзка с възпроизводството на академичния състав в ПН 3.8. Икономика и за практическа реализация в бизнес структурите.

2.1.5. Докторската програма е съвместима (сравнима) с аналогични програми на други ВУ в България, ЕС или извън ЕС, позволяваща професионална мобилност на докторантите.

Спецификата и актуалността на научната проблематика в обхвата на ДП „Икономика и управление (индустрия)“ я прави популярна и предпочитана от редица университети в страната и в чужбина, което определя и нейните аналози в други ВУ в България (СУ „Св. Климент Охридски“, София, ИУ-Варна, УНСС – София, СА „Д. А. Ценов“ – Свищов), в страни от ЕС (Free University of Bozen-Bolzano -Италия, Brno University of Technology – Czech Republic, University of Split – Croatia, University of Ljubljana – Slovenia) и извън ЕС (Harvard Business School, Boston - САЩ, Wisconsin School of Business - САЩ, University of Wollongong - Дубай, National University of Singapore - Сингапур, Kazan National Research Technological University (KNRTU) - Russia, CETYS University-Mexico). Представени са съответните доказателствени материали.

При подбора на учебни дисциплини за оценяваната ДП и при структуриране на тяхното съдържание обучаващите в оценяваната ДП катедри отчитат разпространението и съдържанието им във водещи европейски и световни университети. Така се създават условия подготовката на докторантите от оценяваната ДП да е съпоставима с тази в редица чуждестранни ВУ и да позволява мобилност на обучаемите. За това допринася и прилаганата във ВУ Европейска система за трансфер на кредити, която позволява провеждане на обучение, полагане на изпити или разработване на части от дисертацията в други университети у нас и в чужбина.

Насърчаването на докторантската мобилност допринася и подкрепата на РУ от Дирекция „Общ съвместен изследователски център“ на Европейската комисия, водещи предприятия от различни отрасли и различни европейски университети за съвместна работа по разработването на проектни предложения, включително и по тематика на акредитираната ДП. Приоритетно се изграждат мрежи за сътрудничество по предприемачество и иновации и стратегическо партньорство.

Налице нормативна база и са създадени добри условия за докторантска мобилност. През акредитационния период са реализирани 8 (осем) изходящи докторантски мобилности.

2.1.6. В Русенския университет са разработени специфични процедури за наблюдение, контрол и оценка на състоянието на документацията, свързана с докторската програма

РУ има създадени и приложими нормативно регламентирани процедури за наблюдение, контрол и оценка на състоянието на учебната документация по докторските програми на различни нива, които са част от Стратегия за развитие на вътрешноуниверситетската система за осигуряване качеството за периода 2021-2025 г. и Наръчник и процедури по качество (<https://www.uni-ruse.bg/university/accreditation/legal-basis>).

В РУ и ФБМ е въприета технология за периодично и предварително докладване в основното звено, с участие на колеги от сродни специалности или поканени поради интердисциплинарност на темата, позволяваща своевременно да се забележат и отстранят евентуални неточности в разработването на научния проблем.

Административният контрол по състоянието на учебната документация се извършва от ръководните органи и инспектора по кадрови и научен потенциал (<https://www.uni-ruse.bg/education/phd/contacts>). Регулярен мониторинг и контрол на състоянието на учебната документация на ДП се осъществява при ежегодно провежданите вътрешни одити (<https://www.uni-ruse.bg/education/phd/contacts>).

Администрирането на обучението на докторанти в РУ и ФБМ е чрез система „Докторанти“ и Център „Докторанти“ (<https://phd.uni-ruse.bg/>), които координират и контролира дейностите, свързани

с приема, обучението на докторанти и защитата на дисертационни трудове за придобиване на научни степени.

Констатации на ПК за изпълнението на Стандарт 2

По 2.1.1. ДП „Икономика и управление (индустрия)“ е разработена в съответствие със съвременните постижения на науката и има ясно изразени очаквани резултати.

По 2.1.2. РУ има създадени и приложими процедури за разработване и одобряване на учебната документация на ДП. Учебната документация се разработва, одобрява и прилага при спазването на изискванията на ЗВО, Наредбата за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити във ВУ, Европейската и Национална квалификационна рамка. Учебната документация на ДП се анализира и актуализира периодично, при отчитане мнението на докторантите и представителите на практиката. За акредитирания период 10 докторанти и над 23 представители на практиката са участвали в изготвянето на учебната документация.

По 2.1.3. Оценяваната ДП е представена с ясна документация, която задава устойчиви цели и задачи на образователната и научната дейност, свързани с докторската програма.

По 2.1.4. Оценяваната ДП се обогатява периодично на база на перманентния анализ, който обучаващата катедра осъществява.

По 2.1.5. Оценяваната ДП е съпоставима, съвместима и съизмерима с близки до нейното съдържание ДП в страната и в чужбина, което позволява осъществяване на съвместна образователна и научноизследователска работа и професионална мобилност на преподаватели и докторанти както в страната, така и в чужбина. За оценявания период са осъществени 8 (осем) изходящи мобилности от докторанти – 5 по програма Еразъм+ и 3 по други договори за международно сътрудничество..

По 2.1.6. В РУ са разработени специфични структури и процедури за наблюдение, анализиране, контрол, оценка и обновяване на състоянието на учебната документацията, свързана с оценяваната ДП, функциониращи на различни нива и осигуряващи надежден мониторинг на състоянието ѝ.

СТАНДАРТ 3. ОБУЧЕНИЕ, ПРЕПОДАВАНЕ И ОЦЕНЯВАНЕ, ОРИЕНТИРАНИ КЪМ СТУДЕНТИТЕ

Критерий 3.1. Съществува система от правила и дейности, свързани със стимулиране на мотивацията и активната позиция на докторантите в процеса на обучението и провеждането на научни изследвания, както и подготовката на дисертационния труд.

3.1.1. Подготовката на докторантите се реализира чрез съвременни образователни форми и методи и при използване научните постижения по докторската програма.

Обучението в ДП „Икономика и управление (индустрия)“ се провежда в съответствие с националната законова рамка за придобиване на ОНС “доктор” и вътрешната нормативна уредба на РУ и ФБМ за обучението на докторанти, която е публично оповестена и със свободен достъп на сайта на РУ. РУ поддържа уебсайт за докторанти (<https://www.uni-ruse.bg/education/phd>), достъпен за всеки докторант с информация за действащата нормативна уредба и с текущите събития в научната среда на докторантите. Създаден е Виртуален информационен център за докторанти (<https://www.uni-ruse.bg/education/phd/info>) и система „Докторанти“ (<https://phd.uni-ruse.bg>), съдържащи актуална информация.

В РУ и ФБМ са създадени организационни и технологични условия за използване на всички изградени на институционално и факултетно равнище ресурси и възможности, свързани с обучението на докторанти, които отговарят на съвременните методи на преподаване и оценяване на постиженията им. Обучението в ДП „Икономика и управление (индустрия)“ се осъществява съобразно модерни, иновативни и адекватни на новите тенденции в науката и практиката образователни форми и методи, разписани в ИУП. продукт ГИС за картографско интерпретиране на регионални данни и информация. Достиженията в научната област се представят посредством теми и синтез на научни източници. Научните ръководители са специалисти в областите на научните теми на докторантите.

3.1.2. Докторантите се обучават посредством различни индивидуални и колективни форми при контрол от страна на научния ръководител за съблюдаване на индивидуалния план.

Обучението на докторанти в оценяваната ДП е посредством приложимостта на индивидуални и колективни форми на обучение в зависимост от конкретните дейности, предвидени в ИУП под контрола на научния ръководител и със съдействието на членовете на академичния състав на обучаващите катедри. Индивидуалните форми на обучение се прилагат при подготовката по дисциплините от докторантските минимума, в процеса на научноизследователската работа, във връзка с разработване на дисертационния труд и на необходимите публикации. Осъществяват се с подкрепата и под координиращото ръководство на научния ръководител. Колективните форми се осъществяват в процеса на обучение по задължителните и по факултативните дисциплини, както и в други курсове и семинари, организирани от РУ и ФБМ.

Научните ръководители осъществяват текущ и периодичен контрол върху изпълнението на индивидуалния учебен план, като периодично изразяват становище и докладват пред КС за хода на работата на докторантите и за собствената си работа с тях. По време на обучението си докторантите изпълняват своите ангажименти съгласно утвърдения им индивидуален план.

3.1.3. Докторантите изпълняват всички основни етапи в подготовка на дисертационния си труд, като периодично докладват резултатите от изследователската си дейност.

Обучението на докторанти в ДП се осъществява съобразно утвърдения ИУП, в който са обособени основните етапи от неговата подготовка, вкл. и по разработването на дисертационния труд. Докторантите периодично, според предвидените срокове в индивидуалния учебен план (веднъж годишно, а за докторанти редовна форма на обучение и в края на всеки три месеца), докладват своите отчети пред катедрените съвети на обучаващите в ДП катедри, изпълнението на всички основни етапи в подготовката на дисертационния си труд, постигнатите резултати от научноизследователската си дейност. Докторантите изготвят отчети по утвърден единен за РУ образец.

Научните ръководители дават писмени становища за работата на ръководените от тях докторанти през отчетния период. КС обсъждат и приемат представените отчети, правят предложение за положителна или отрицателна атестация на докторантите и дават препоръки за по-нататъшното развитие на докторантурата. Предложенията на обучаващите катедри се утвърждават от Факултетния съвет на ФБМ. В приложенията към Доклад-самооценка на оценяваната ДП и допълнително изискана актуална информация са представени съответните доказателства.

3.1.4. Използват се ясни, съвременни и публично оповестени методи за оценяване постиженията на докторантите.

РУ и ФБМ прилагат процедури за комплексна годишна атестация от ФС на ФБМ. Оценяването на постиженията на докторантите се осъществява в различни направления – докторантски изпити, научноизследователска работа, публикации, ежегодна, респ. тримесечна з редовните докторанти атестация относно изпълнението на индивидуалния учебен план и др. Докторантите от всички образователни форми подлежат на атестация в края на всяка академична година, за което подават годишен отчет за изпълнението на ИУП.

РУ има Процедурни правила за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности (https://local.uni-ruse.bg/docs/html/ndo_PP_2019.htm) с разписани ясни критерии, чието изпълнение е условие за отчисляване на докторанти с право на защита и ясни наукометрични показатели за да бъдат допуснат до защита.

Анализът на учебните програми и описанието на изпитната процедура показва, че РУ, ФБМ и обучаващите в оценяваната ДП катедри прилагат нормативно регламентирана методология за оценка на знанията на докторантите от оценяваната ДП, чиито форми за проверка и оценка на знанията и уменията на докторантите се определят с ГУП на ДП и учебните програми по отделните дисциплини, включени в ИУП на докторантите.

3.1.5. Съществуват правила и комисия за разглеждане на жалби от докторанти

РУ има нормативно регламентиран и публично оповестен правилата за поведение на представителите на академичния състав и има за цел да повиши общественото доверие в техния професионализъм и морал, разписани в Етичния кодекс по силата на които е сформирана с решение

на АС на РУ и отдадена със Заповед на Ректора Комисия по етика към Академичния съвет, като постоянен консултативен орган на РУ (http://local.uni-ruse.bg/docs/html/Ndo_10a_2016.htm).

През акредитационния период не е установено подаване и разглеждане на жалби в оценяваната ДП.

Констатации на ПК за изпълнението на Стандарт 3:

3.1.1. В РУ „Ангел Кънчев“ са създадени организационни и технологични условия за използване на ресурси и възможности, свързани с обучението на студенти и докторанти, които отговарят на съвременните методи на преподаване и оценяване на постиженията им. В обучението на докторантите от оценяваната ДП се използват всички изградени на институционално равнище ресурси и възможности.

По 3.1.2. Обучението на докторанти в оценяваната ДП се осъществява в индивидуални и колективни форми. Научните ръководители осъществяват перманентен контрол върху изпълнението на индивидуалните планове на докторантите, последван от контрол от страна на обучаващите катедри.

По 3.1.3. Обучаващите в оценяваната ДП катедри спазват установените в РУ процедури за проследяване изпълнението на индивидуалните планове на докторантите, оценяване на тяхната работа и приемане на периодичните и обобщаващите им атестационни листи. През акредитационния период всяка година са атестирани всички докторанти, като реовните докторанти от ДП изготвят и тримесечни атестационни отчети. Предложенията на обучаващите катедри за атестационна оценка на докторантите и по-нататъшното развитие на докторантурата се утвърждават от Факултетния съвет на ФБМ.

По 3.1.4. В ДП е изградена работеща система за оценяване на постиженията на докторантите, базирана на институционални документи и правила. Критериите за оценяване постиженията на докторантите са публично оповестени в нормативните документи на РУ.

По 3.1.5. РУ „Ангел Кънчев“ има нормативно регламентирани правила и процедури с функциониращ специализиран орган Комисия по етика към АС, в обсега на функциите на която е и разглеждането на жалби от докторанти, вкл. и на докторантите от оценяваната ДП. През акредитационния период няма постъпили и не са разгледани жалби от докторанти по ДП „Икономика и управление (индустрия)“.

СТАНДАРТ 4 ПРИЕМ, РАЗВИТИЕ, ПРИЗНАВАНЕ И ДИПЛОМИРАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

Критерий 4.1. Изградени са структури и са разработени вътрешнонормативни документи (правилници, разпоредби, инструкции) за функционирането на системата – от приема на докторантите включително до и след тяхната професионална реализация.

4.1.1. УНСС осигурява процедури и практики за последователно прилагане на предварително определени и публикувани наредби, които обхващат всички етапи на „жизнения цикъл“ на докторанта: прием, развитие, признаване на срокове на обучение и дипломирането на докторанта.

РУ „Ангел Кънчев“ има публично оповестена и нормативно регламентирана политика за проследяване на жизнения цикъл на докторантите – от приема, обучението и придобиването на ОНС „доктор“ на университетско и факултетно ниво. Установена е разработена, публично оповестена и приложима вътрешнонормативна уредба за функциониране на системата за проследяване на „жизнения цикъл“ на докторантите, съобразена с националната законова рамка. Основен регламентиращ документи за проследяване на „жизнения цикъл“ на докторантите, вкл. и в оценяваната ДП, е Стандарт за обучение на докторантите в Русенски университет (https://www.uni-ruse.bg/education /phd/Documents/ Standart_doktorantiRU .pdf). Установено е наличието на Процедурни правила на Русенския университет за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности (<http://kr.uni-ruse.bg/>; https://local.uni-ruse.bg/docs/vytr_docs.php) и устойчива практика на университетско и факултетно ниво за проследяване на всеки етап от „жизнения цикъл“ на докторанта: прием в съответно професионално направление; развитие; признаване; дипломиране .

Изградени са и функционират Система за докторанти (<https://phd.uni-ruse.bg/>) и Център за докторанти (<https://www.uni-ruse.bg/education/phd/lecturer-positions>), чиито функции и дейности пряко са насочени към организацията на докторантското обучение и проследяването на цялостния жизнен цикъл на докторантите на РУ, вкл. и от оценяваната ДП в ПН 3.8. Икономика. Обучението на докторанта в ДП „Икономика и управление (индустрия)“ се провежда и трите форми – редовна, задочна и свободна подготовка.

РУ има разработена и успешно приложима система за признаване на образователна и квалификационна степен „магистър“, изградена на принципите на Конвенцията за признаване на квалификациите, отнасящи се до висшето образование в Европейския регион и мрежата от Национални информационни центрове за академично признаване и мобилност ENIC-NARIC. На тази основа се допускат кандидат-докторанти до процедурата по полагане на кандидат-докторантски изпити и правила за признаване на специализиращи курсове, стажове, кредити, мобилности, осъществени в други ВУ у нас и в чужбина, улесняващи обмена на обучаеми по програма Еразъм +, вкл. и в оценяваната ДП „ИУИ“.

Цялостната организация за проследяване на жизнения цикъл на докторантите се осъществява от отдел *Развитие на академичния състав* на РУ на база *Системата за докторанти*, осигуряващи информация за: акредитираните ДП в РУ по професионални направления, обявения прием на докторанти, обучението, правилата за отчисляване и защита. На сайта на РУ и страницата за докторанти се публикуват актуални съобщения, както и информация относно привличане на докторанти от ОКС „Магистър“ на РУ, от други академични институции в страната и чужбина, от бизнес структурите. Ежегодно на сайта на РУ се обявява приема на докторанти по акредитираните ПН, вкл. и в оценяваната ДП от ПН 3.8. Цялостната информация се съдържа в „Справочник за приема на докторанти“, който е публично оповестен (<https://www.uni-ruse.bg/education/phd>).

4.1.2. Създадени са правила и са осигурени възможности за включване на докторантите в изпълнението на изследователски проекти.

РУ, ФБМ и обучаващите в ДП „ИУИ“ катедри провеждат политика за подпомагане и насърчаване на докторантите за участие в научноизследователски проекти, нормативно регламентирана на университетско ниво с Правилник за дейността на Русенски университет и Стратегията за развитие на научноизследователската дейност на Русенския университет.

РУ провежда устойчива политика за приобщаването на докторантите и студентите към научните изследвания. Основни регламентиращи документи са: Вътрешни правила за провеждане на учебно-изследователска работа с мотивираните студенти, Процедурни правила за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности, Система за организиране и провеждане на конкурс за проекти, целево финансирани от държавния бюджет. На тази основа ежегодно със заповед на ректора на РУ се обявяват График за провеждане на конкурс за финансиране на проекти от фонд „Научни изследвания“ на Русенския университет, както и график за тяхното приключване, като с приоритет е финансирането на инфраструктурни и интердисциплинарни проекти с общоуниверситетска значимост.

Участието на докторанти и студенти е с приоритет във вътрешните проекти, финансирани от вътрешноуниверситетския Фонд „Научни изследвания“. Създадена е система за стимулиране и оценяване на проекти с участието на студенти и докторанти в проектната дейност на РУ. Общият брой точки при оценяване на един проект е 100, съответно за всеки участващ студент проектът получава по 2 точки, за всеки докторант – по 5 точки. Участието в проектната дейност на докторанти от ФБМ, вкл. и от оценяваната ДП е приоритетно в проекти от ФНИ на РУ и е обвързано с ангажиментите за тяхното включване в работата на обучаващите катедри и ФБМ.

През акредитационния период докторантите от ДП „Икономика и управление (индустрия)“ от ПН 3.8. Икономика имат общо 33 (тридесет и три) участия в изследователски проекти, в т.ч. 23 участия във вътрешни проекти, финансирани от ФНИ на РУ „Ангел Кънчев“ и 10 (десет) участия в международни изследователски проекти. През отделните години в периода на оценяване на ДП „ИУИ“ участието във вътрешни проекти е относително равномерно разпределено, докато в международните проекти е с по-голяма изразеност в периода 2016-2019. Не е установено участие на докторанти от ДП „ИУИ“ в национални научни проекти през акредитационния период..

Научните проекти с участие на докторанти от оценяваната ДП са обвързани с тематиката на дисертационните трудове. От общия брой докторанти в ДП „ИУИ“ двама от тях участват в

международни научни проекти, останалите – във вътрешни проекти, финансирани от ФНИ на РУ. Налице е реална взаимовръзка между обучението по ДП и научните изследвания.

4.1.3. Осигурени са възможности за мобилност на докторантите, в т.ч. периоди на обучение в други ВУ или научни организации, участие в национални и международни научни форуми и др.

РУ, ФБМ и обучаващите в оценяваната ДП катедри имат установена Политика и нормативно регламентирани процедури и форми на международна дейност и организация на дейностите по програма Еразъм+ (<https://www.uni-ruse.bg/international>; <https://erasmus.uni-ruse.bg/bg/?cmd=gsIndex>).

Цялостната организация и координация на международната дейност е администрирана от направление „Интернационализация и комуникационна политика“, със съответните поднаправления – „Международно сътрудничество“, „Университетски Еразъм офис“ и „Проектни финансиране“, пряко подчинен на зам. ректора по интернационализация и комуникационна политика.

ФБМ има сключени над над 70 двустранни споразумения по програма Еразъм+ в рамките на ЕС и още 8 с университети извън ЕС. От тях 50 са в областта на докторската програма. През акредитационния период в ДП „Икономика и управление (индустрия)“ са осъществени 8 (осем) изходящи мобилности от докторанти – 5 по програма Еразъм+, в т.ч. за провеждане на научни изследвания за период под 3 месеца и 3 по други договори за международно сътрудничество..

ФБМ и обучаващите в оценяваната ДП катедри имат утвърдена практика за планиране и провеждане на разнообразни научни събития и научни форуми, които предоставят възможност за участие на докторантите в тях, в т.ч. и на докторантите от оценяваната ДП. За това допринася и членството на академичния състав от ФБМ и на обучаващите в ДП катедри в АПИУИ и в мрежа РЕШИЦА образователни институции, които са добра възможност за участие на докторантите в обучения и семинари, с научни доклади и презентации в конференцията на Университета в Решица, Румъния Eftimie Murgu University.

На докторантите от оценяваната ДП е осигурен свободен достъп за публикуване на научните резултати от научните изследвания в сборниците от научните конференции на ФБМ и на други университети (семинар за базите данни Scopus, Sciencedirect и Mendeley, от оторизиран учител на Elsevier, ежегодната международна научна конференция на РУ съвместно със СУБ-клон Русе за деня на народните будители, семинар за докторанти “Challenges for the applied science to answer the needs of the city branding”, в резултат на сътрудничеството на ФБМ с Икономическия факултет на МГУ „Ломоносов“, Русия, Конгрес на младите учени, организиран през 2016 г. от Икономическия университет на Катовице – Полша, Научна сесия на РУ за студенти и докторанти и др.).

През акредитационния период докторантите в ДП „Икономика и управление (индустрия)“ са реализирали 22 (двадесет и две) участия в научни форуми общо, от които 17 (седемнадесет) в страната и 5 (пет) в чужбина. Участието на докторанти от оценяваната ДП през отделните години най-добре е представено през 2017 год. – 7 (седем) бр., в т.ч. 6 (шест) в страната и 1 (едно) – в чужбина и през 2018 год. – общо 4 (четири) участия, в т.ч. в страната. През останалите години от оценявания период участията на докторанти е сравнително слабо представено с тенденция на увеличаване през последните две години от периода, както в научни форуми в страната, така и в чужбина. През 2018-2019 год. не е установено участие на докторанти в научни форуми в чужбина, а през останалите години от оценявания период – по едно участие на година.

Относителният дял на участието на докторантите от оценяваната ДП в научни форуми е 52 % средно, като за 2016 и 2019 год. е под 50 %. На един докторант от ДП за периода се падат средно 1,6бр. участия в научни форуми, в т.ч. – 1,2 бр. участия в страната и 0,4 бр. – в чужбина.

4.1.4. Създадена е административна система за регистриране на хода на докторантурата и реализацията на завършилите докторанти.

РУ има създадена и успешно функционираща система за администриране на докторантското обучение и реализацията на завършилите успешно докторанти от ДП „ИУИ“ в ПН 3.8. „Икономика“ (Система докторанти и изграденият в рамките на същата Център за докторанти). Администрирането на жизнения цикъл на обучението на докторанта в оценяваната ДП е на университетско и на факултетно ниво централизирано чрез отдел Развитие на академичния състав, Система докторанти и Център за докторанти (<https://www.uni-ruse.bg/education/phd/documents-reception>). Контролът на хода на жизнения цикъл на докторантите е посредством тримесечните за редовните докторанти и ежегодните отчети за изпълнение на индивидуалните планове, писменото мнение на научните

ръководители, ежегодната атестация на докторантите. Реализацията на завършилите докторанти в оценяваната ДП се проследява чрез система „Алумна асоциация на РУ”, Център за кариерно развитие, отдел „РАС“, обучаващите в ДП „ИУИ“ катедри, които поддържат обратна връзка със завършилите и реализирани докторанти. Трима от успешно защитилите дисертационни трудове докторанти от ДП „ИУИ“ в ПН 3.8. Икономика са продължили академична кариера, съответно 2 (двама) през 2016 и един – през 2017 година.

ФБМ и обучаващите в ДП „Икономика и управление (индустрия)“ катедри обявяват чрез Система докторанти прием в оценяваната ДП. За акредитационния период са заявени и приети 10 докторанти - 4 през 2016, по един през 2017 и 2020 год. и 4 през 2021 год. През останалите години от оценявания период не са заявявани и приемани докторанти в тази ДП. Приемът на докторантите е в съответствие с обявените места и форми на обучение от обучаващите в ДП катедри на 100 %. Обучаващите докторанти за периода общо са 14 (10 приети през периода и 4 продължаващо обучение след зачисляване през 2014 год.). През отделните години от акредитационния период обучаващите докторанти в оценяваната ДП са както следва: 8 през 2016 год. (4 приети и 4 от предходни години – приети 2014 год.) съответно редовна форма -5 докторанти, задочна – 2 докторанти и самостоятелна форма – 1 докторант; 2017 – 9 обучаващи, в т.ч. 5 – редовна форма, 3 – задочна форма и 1 – самостоятелна подготовка; 2018 год. – 6 обучаващи, в т.ч. 3 – редовна и 3 – задочна форма; 2019 год – 4 обучаващи, в т.ч. по 2 –ма докторанти редовна и задочна форма; 2020 год – 4 обучаващи, в т.ч. 1 редовна и 3 – задочна форма и 2021 и 2022 год. по 5 обучаващи докторанти, съответно по 1 редовна и по 3 задочна форма на обучение. От приетите докторанти през оценявания период 4 от тях са чуждестранни и се обучават на английски език

От обучаващите през оценявания период докторанти в ДП осем са отчислени с право на защита, от тях шест са защитили успешно дисертационни трудове (3 – редовна форма, 2 – задочна форма и 1 – самостоятелна подготовка) и един (редовна форма) е прекъснал по семейни причини. От успешно защитилите, 3 продължават академична кариера. На един хабилитиран преподавател с квалификация в ДП „Икономика и управление (индустрия)“ през периода се падат 0,4 защитили докторанти.

Констатации на ПК за изпълнението на Стандарт 4

По 4.1.1. РУ „Ангел Кънчев“ има изградени и действащи структури и разработени вътрешнонормативни документи (стандарты, процедури, справочници и др.) за функционирането на системата докторанти от приема на докторантите включително до и след тяхната професионална реализация. Осигурени са процедури и практики за последователно прилагане на предварително определени и публикувани документи, които обхващат всички етапи на „жизнения цикъл“ на докторанта.

По 4.1.2. В РУ, ФБМ и обучаващите в ДП „Икономика и управление (индустрия)“ катедри са създадени необходимите правила и практики, които осигуряват на докторантите от оценяваната ДП да участват в достатъчно значими научни проекти и да развиват своите изследователски способности. През акредитационния период докторантите от оценяваната ДП имат *общо 33 участия в проектна дейност, в т.ч. във вътрешни, финансирани от ФНИ на РУ 23 бр. и международни научни проекти 10 бр.* Не е установено участие на докторанти от ДП в национални научни проекти. Налице са предпоставки и потенциал за цялостната докторантска работа и на научните изяви на докторанти от оценяваната ДП.

По 4.1.3. ФБМ и обучаващите в оценяваната ДП катедри имат осигурени възможности в ДП „ИУИ“ за реализация на докторантска мобилност по договори за международно сътрудничество и обмен по програма „Еразъм +“ с 50 ВУ от различни страни. През оценявания период докторанти от ДП „Икономика и управление (индустрия)“ са реализирани 8 мобилности, от които 5 по програма Еразъм + и 3 по други международни програми с цел провеждане на научни изследвания за период под 3 месеца. За същия период докторантите от ДП са реализирали *общо 22 участия в научни форуми, от които в страната – 17 и в чужбина 5.* Установено е сравнително устойчиво участие на докторанти от оценяваната ДП в научни форуми през акредитационния период, средно 1.6 участия на докторант, от които 1,2 участия в страната и 0,4 в чужбина..

По 4.1.4. РУ има разработена и успешно функционираща административна система за

регистриране на хода на докторантурите и реализацията на завършилите докторанти в оценяваната ДП. За акредитационния период е реализиран 100 % прием на обявените в оценяваната ДП 10 докторантски места за прием и в трите форми на обучение. С право на защита са отчислени 8 докторанти, от които успешно са защитили дисертационни трудове 6 докторанти (3 – редовна форма, 2 – задочна форма и 1 – свободна подготовка). Един докторант е прекъснал обучение по семейни причини и 5 докторанти продължават своето обучение. От успешно защитилите трима продължават кариерно израстване.

СТАНДАРТ 5. ПРЕПОДАВАТЕЛСКИ СЪСТАВ

Критерий 5.1. Висшето училище или научната организация има разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав, за подготовка на докторанти, която е част от стратегията за развитие на институцията.

5.1.1. Подготовката на докторантите се осъществява от хабилитирани преподаватели с необходимия профил и с доказана квалификация в областта на докторската програма.

РУ, ФБМ и обучаващите в ДП „ИУИ“ катедри провеждат публично оповестена политика за осигуряване на качествен академичен състав и подготовката на докторанти. Разработени са и се прилагат Процедурните правила за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности на Русенски университет, които са в съответствие с националната законодателна рамка на висшето образование и развитието на академичния състав в Република България.

Разработени са и се прилагат ясни и прозрачни процедури за мотивиране на академичното израстване, самоусъвършенстване и развитие на научноизследователската дейност, стимулиране на иновациите в науката, културата и спорта, ориентирани към потребностите на обществото и пазарната икономика, за поддържане, развиване, периодично атестиране и популяризиране на националния научен капитал и културна идентичност в съответствие с актуалните европейски и национални политики за висше образование и действащите национални нормативни актове в сферата на висшето образование и академичното развитие. Обучението в ДП “Икономика и управление (индустрия) се осъществява от хабилитиран академичен състав, чийто професионален опит, квалификация и компетентност, съответства на оценяваната ДП. Анализът на академичния състав е на база академичен състав, осигуряващ обучението в ДП „Икономика и управление (индустрия)“, съобразно извършения структурни промени в катедрите на ФБМ.

Академичният състав, осигуряващ обучението в ДП „ИУИ“ през оценявания период е както следва: общият брой преподаватели, осигуряващ обучението по ДП за периода е 6 (шест), от които хабилитирания академичен състав на първи ОТД към датата на акредитацията е 5 (пет) бр., поради преминаване на един член от този състав (доцент доктор) след 2016 год. на хонорар. От броя на хабилитирания академичен състав 1 (един) е професор, чийто относителен дял е 17 %) и 4 (четири) – доцент доктор, чийто относителен дял е 67 % от общия хабилитиран състав. Няма академичен състав на втори ОТД, в т.ч. хабилитиран, ангажиран с обучението на докторанти от оценяваната ДП. Установено е ръководство на докторант в ДП „ИУИ“ от хабилитиран член на академичния състав на хонорар с академична длъжност „доцент“ доктор от 2017 год., (ангажиран с обучението на докторанти) съвместно с действащ хабилитиран преподавател с квалификация. Не е констатиран академичен състав, ангажиран с обучението на докторанти от оценяваната ДП, на втори ОТД.

От наличните 6 (шест) бр. хабилитиран академичен състав, ангажиран с обучението на докторанти от оценяваната ДП, 4 (четири) от тях са с квалификация, като единият от 2017 год. е на хонорар, от състава на обучаващите в ДП катедри. Двама от хабилитирания академичен състав са с компетентност, от състава на други структури, по-конкретно на новосформираната катедра „Мениджмънт и социални дейности“. Съотношението между хабилитираните преподаватели с квалификация и тези с компетентност е 67 % към 33 %.

Средната възраст на хабилитирания академичен състав с квалификация, ангажиран с обучението на докторанти от оценяваната ДП е 52 год. и на този с компетентност – 57 год. Средната възраст на хабилитирания академичен състав, ангажиран с обучението в ДП „ИУИ“ е 55 год.

След преобразуването на катедрите в състава на ФБМ от 2021 г., тези, които са обучаващи в ДП „ИУИ“ разполагат с 22 (двадесет и два) бр. академичен състав на първи ОТД, в т.ч. 12 (дванадесет) хабилитирани (от тях трима професори и девет доценти) и 10 (десет) главни асистенти с ОНС „доктор“. От тях 4 (четири) члена на хабилитирания академичен състав са с

квалификация в оценяваната ДП, от които 3 (трима) са ангажирани с обучението на действащите към момента на акредитацията докторанти от ДП „ИУИ“.

Хабилитираният академичен състав на двете обучаващи в ДП „ИУИ“ катедри е с квалификация, с изключение на един от тях (доцент доктор) и този от други структурни звена с компетентност, осигуряващи обучението в оценяваната ДП, регистриран в НАЦИД в съответствие с МНИ за ПН 3.8. Икономика.

Научното ръководство на докторантите от оценяваната ДП през акредитационния период се осъществява от хабилитиран академичен състав на ОТД с необходимата квалификация и компетентност. Обучението на докторантите от ДП към момента на акредитацията е изцяло от хабилитиран академичен състав с квалификация от състава на двете обучаващи катедри. На един хабилитиран преподавател се падат 0,6 докторанта, в т.ч. на един хабилитиран с квалификация – 0,4 и на един хабилитиран с компетентност – 0,2 докторанта.

5.1.2. Обучаващото звено разполага с академичен състав на основен трудов договор, чиито квалификация и професионален опит осигуряват продуктивна академична среда за научни изследвания

Академичният състав на обучаващите в ДП „Икономика и управление (индустрия)“ катедри с квалификация и този от друга катедра с компетентност участва в различни форми на научноизследователската дейност.

Установена е необходимата продуктивна академична среда за научни изследвания и публикационната активност, участието в научни проекти, научни форуми и програми за мобилност на академичния състав на катедри „Икономика и международни отношения“ и „Бизнес развитие и иновации“ с квалификация за обучение по ДП „Икономика и управление (индустрия)“ и на тези с компетентност, участващи в обучението в ДП. Представена е актуализирана справка.

Академичният състав, обучаващ в оценяваната ДП, през акредитационния период участва в 64 проекта (шестдесет и четири), от които 11 (единадесет) - вътрешни, 5 (пет) - национални и 50 (петдесет) - международни проекти. Общият брой участия на преподаватели от ДП в научни проекти е 64 бр. (шестдесет и четири), в т.ч. 18 (осемнадесет) участия във вътрешни проекти, 7 (седем) участия в национални и 39 (тридесет и девет) участия в международни проекти. Относителният дял на преподавателите от оценяваната ДП, участвали в проекти е 100%. На един преподавател средно участието в проектна дейност е 1,8, в т.ч. във вътрешни проекти – средно 2,6 бр., в национални – 1 брой средно и в международни – 5,6 бр.. Най-силно е това участие в периода 2016-2019 г. Участието в проектната дейност най-добре е представено през 2020, 2021 и 2016 година – между 9-14 бр., резултат от устойчивото участие в международни проекти през този период. Участието на академичния състав от ДП през акредитационния период в национални проекти е слабо застъпено, особено през първата половина на оценявания период.

Академичният състав от оценяваната ДП през акредитационния период участва общо в 100 научни форуми, от които в страната – 60 бр. и в чужбина – 40 бр. Средно на преподавател от ДП за година се падат 2,8 участия в научни форуми, в т.ч. за страната -1,7 участия средно на преподавател и за чужбина – 1,1. Установено е сравнително равномерно и устойчиво участие на академичния състав, ангажиран с обучението в ДП в научни форуми, с превес на 2018 и 2020 год.. – по 18 участия и приоритетно в научни форуми в страната.

През акредитационния период публикационната активност на академичния състав на първи ОТД, осигуряващ обучението в ДП „Икономика и управление (индустрия)“ е представена от 109 публикации общо, в т. 68 бр. в страната и 41 бр. в чужбина. Публикациите в страната са представени от 3 бр. монографии, 5 бр. студии, 16 научни статии, 43 бр. научни доклади. Средно на преподавател от ДП се падат 1,9 бр. публикации. Публикационната активност в страната на академичния състав, ангажиран с обучението в страната е сравнително равномерно представена, особено в периода 2017-2021 год., като в нейния дял преобладават научните доклади и статиите.

Публикациите в чужбина за периода - 41 бр., от тях 2 студии, 26 научни статии. и 15 научни доклади. Средно на преподавател в чужбина се падат 1,1 публикации. Всички публикации са в съответствие с тематиката на оценяваната ДП.

В общия брой публикации на академичния състав, ангажиран с обучението в оценяваната ДП, преобладават тези, които са в реферирани и индексирани научни издания - 105 бр. Средно на

преподавател делът е 2,97 публикации. Констатацията е за сравнително равномерно и устойчиво представена публикационната активност в тези издания през акредитационния период.

ЕГ установи, че за акредитационния период академичният състав в оценяваната ДП е реализирал 17 публикации в научни издания с импакт фактор и импакт ранг (SCOPUS и Web of Science). С най-високи показатели са 2018 - 5 публикации и 2021 год. – 4 публикации, в останалите години между 1 и 2 публикации. Средно на преподавател, ангажиран с обучението в ДП се падат 0,47 публикации.

През акредитационния период са установени 140 цитирания общо в страната и в чужбина, което съставлява средно на един преподавател в ДП – 3,9 бр. цитирания. Най-голям брой цитирания са установени през 2018 год. – 28 бр. и 2019 год. – 22 цитирания. През останалите години от периода цитиранията са равномерно разпределени.

От общия брой цитирания са установени 35 бр. в издания с импакт фактор и импакт ранг – SCOPUS и Web of Science, като на един преподавател средно се падат 0,98 бр. цитирания. С най-добри показатели са през 2018-2019 год. по 7 цитирания, в останалите години е установено равномерно разпределение.

РУ, ФБМ и обучаващите в ДП катедри имат установена практика резултатите от научните изследвания на академичния състав, осигуряващ обучението в ДП, да се популяризират в образователния процес и да се публикуват в различни издания.

РУ и ФБМ провеждат отчетлива политика за мобилност на академичен състав. През акредитационния период академичният състав, ангажиран с обучението в оценяваната ДП е реализирал 38 (тридесет и осем) изходящи мобилности по програма „Еразъм +“ с цел преподаване 32 (тридесет и две) и 6 (шест) с цел обучение. **Реализирана е изходяща мобилност по други международни споразумения – 9 (девет) на брой**, от които 5 (пет) с цел преподаване и 4 (четири) с цел обучение. Изходящата мобилност на преподавателите в ДП е сравнително равномерно и устойчиво разпределена, с изключение на 2020 год. – реализирани общо 3 (три). Реализираната входяща мобилност за периода включва 36 мобилности, от тях с цел преподаване – 27 и с цел обучение – 9. Най-добре са представени 2021 и 2022 г., съответно 7 и 9 входящи мобилности, а с най-ниски стойности – 2 входящи мобилности е 2020 г.

5.1.3. Основното звено, обучаващо докторанти, има утвърдени практики и успешни изяви по специалността на докторантурата и в професионалната област, към която тя принадлежи.

Академичният състав, ангажиран с обучението на докторанти от оценяваната ДП със своя професионален опит има успешна реализация на разнообразни специализирани изяви в експертната и консултантската дейност, научни журита, научни форуми и др.

Констатации на ПК за изпълнението на Стандарт 5.1

По 5.1.1. РУ „Ангел Кънчев“ и факултет „Бизнес и мениджмънт“ имат разработени и стриктно прилагани политика и процедури за осигуряване на качествен академичен състав за подготовката на докторантите от оценяваната ДП и за прозрачно и ефективно управление на академичното развитие и израстване. Академичният състав, ангажиран с обучението на докторанти от ДП „Икономика и управление (индустрия)“ от обучаващите катедри и от други структури на ФБМ разполага с 5 (пет) хабилитирани преподаватели на ОТД и един на граждански договор (един професор и 5 доценти) с квалификация и компетентност по проблематиката на ДП. От тях с квалификация са 4 преподавателя от състава на двете обучаващи в ДП катедри. През акредитационния период броят на хабилитираните преподаватели се запазва постоянен. Съотношението между хабилитиран академичен състав с квалификация и компетентност в ДП е 67 % към 33 %. Средната възраст на хабилитирания състав, ангажиран с обучението в ДП е 55 год., като на този с квалификация – 52 год. и на този с компетентност – 57 год. Научното ръководство на обучаваните към момента на акредитацията докторанти от ДП е от академичен състав с квалификация в ДП от обучаващите звена.

По 5.1.2. Подготовката и обучението на докторантите в ДП „Икономика и управление (индустрия)“ се реализира от хабилитиран академичен състав с необходимия профил и с доказана квалификация в областта на ДП, което осигурява продуктивна академична среда за научни изследвания на преподаватели и докторанти в ДП. През акредитационния период е увеличен

средният брой участия на един преподавател в проекти и научни форуми, както и средният брой публикации и цитирания в различни издания.

По 5.1.3. РУ и ФБМ прилагат утвърдени практики, разпознаваеми експертизи и имат реализирани успешни изяви по специалността на оценяваната ДП и в ПН 3.8. Икономика, към която тя принадлежи.

Критерий 5.2. Научноизследователска и художествено-творческа дейност на академичния състав и участие на студентите и докторантите в нея

5.2.1. Научноизследователска дейност на хабилитираните преподаватели в ДП „Икономика и управление (индустрия)“

РУ, ФБМ и обучаващите в ДП катедри имат разработени и прилагат отчетливо разписани правила и процедури за оценка на научноизследователската дейност на академичния състав и участието на студенти и докторанти. На университетско ниво научноизследователската дейност и публикационната активност на академичния състав, осигуряващ обучението в ДП, е нормативно регламентирана и публично оповестена на сайта на университета.

Обобщените данни на научноизследователската дейност на хабилитираните преподаватели в ДП „Икономика и управление (индустрия)“ се проследяват в Табл. 1.

Таблица 1. Научноизследователска дейност на хабилитираните преподаватели в докторската програма за периода на акредитация за периода 2016-2022 г.

Преподаватели, бр.	Публикации, бр.			Цитирания в издания с импакт фактор или импакт ранг, бр.	Участия в научни проекти, бр.			
	В издания с импакт фактор или импакт ранг	В издания без импакт фактор или импакт ранг	Общо		Национални	Международни	Вътрешно-институционални	Общо
Хабилитирани преподаватели с квалификация по ДП	10	55	65	28	3	21	12	36
Хабилитирани преподаватели с компетентност по ДП	7	33	40	14	4	18	6	28

Хабилитираните преподаватели с квалификация в оценяваната ДП през акредитационния период са 4 (четири), от които 3 (трима) на ОТД и 1 (един) от 2017 год. е на хонорар. В обучението на докторанти от оценяваната ДП участват 2 (двама) хабилитирани преподаватели от други структури на ФБМ с компетентност по проблематиката на ДП „ИУИ“.

За периода на акредитация хабилитирани преподаватели с квалификация в оценяваната ДП са реализирали 10 публикации в издания с импакт фактор и импакт ранг (средно на един хабилитиран преподавател с квалификация 3 бр. публикации) и 55 бр. в други издания (средно на един хабилитиран с квалификация 17 публикации). Общо публикациите на хабилитирания академичен състав с квалификация в ДП са 65 бр., средно на един хабилитиран преподавател се падат 20 бр. публикации.

Цитираните публикации в издания с импакт фактор и импакт ранг на хабилитираните преподаватели с квалификация в акредитираната ДП през акредитационния период са 28 броя, средно на един хабилитиран преподавател с квалификация в ДП. 8 бр. цитирания.

Хабилитираните преподаватели с квалификация в ДП реализират през акредитационния период общо 36 участия в проектна дейност, в т.ч. 3 участия в национални проекта, средно по 1 участие на преподавател, 21 участия в международни проекти, средно на преподавател 7 участия и

12. участия във вътрешни проекта, средно 4 участия на един хабилитиран преподавател с квалификация.

Публикациите на хабилитираните преподаватели с компетентност в акредитираната ДП през акредитационния период са 7 бр. в издания с импакт фактор или импакт ранг, като на 1 хабилитиран преподавател се падат 3,5 бр. публикации. Публикациите в издания без импакт фактор и импакт ранг за тази категория хабилитиран академичен състав са 33бр., като на един от тях се падат средно 16,5 бр. Общо публикационната активност на хабилитираните преподаватели с компетентност е представена от 40 публикации, средно на преподавател 20 публикации. Установеният брой цитирания общо от хабилитираните преподаватели с компетентност в ДП в издания с импакт фактор и импакт ранг са 14 бр. (средно 7 бр. цитирания на преподавател). Участието в проектната дейност на хабилитираните академичен състав с компетенции в ДП е 28 бр., от тях участията в национални проекти е 4 бр., в международни 18 бр. и във вътрешни – 6 бр. Средното участие на един преподавател с компетентност в проектна дейност е 14 бр., в т.ч. 2 участия на един хабилитиран преподавател с компетентност в национални проекти, 9 участия средно в международни и 3 участия средно във вътрешни проекти.

Хабилитираните преподаватели с квалификация в ДП имат научноизследователска дейност по проблематиката на акредитираната ДП, притежават необходимия професионален и научноизследователски профил и опит и са в съответствие с изискванията за обучение и придобиване на ОНС „доктор“ в ПН 3.8. Икономика.

5.2.2. Научноизследователска дейност на докторантите в ДП „Икономика и управление (индустрия)“ за периода 2016-2022 г.

РУ, ФБМ и обучаващите в ДП катедри провеждат устойчива политика за стимулиране на докторантски изяви в научноизследователската, проектната и публикационната дейност. Процесите на обучение, наблюдение и контрол на изследователската дейност на обучаваните в оценяваната ДП докторанти е в контекста на спазване на академичната етика и институционализиране на научните им прояви и ритмичното представяне на резултатите от тяхната научно изследователска работа.

Обобщена информация за научноизследователската дейност на докторантите в ДП „Икономика и управление (индустрия)“ е показана в Табл. 2.

Таблица 2. Научноизследователска дейност на докторантите в докторската програма за периода на акредитация (към датата на изготвяне на доклада)

Обучавани докторанти, бр.	Публикации, бр.			Участия в научни проекти, бр.			Участия в научни форуми, бр.		
	В издания с импакт фактор или импакт ранг	В издания без импакт фактор или импакт ранг	Общо	Национални	Международни	Вътрешно-институционални	Национални	Международни	Вътрешно-институционални
14	4	41	45	0	10	23	4	5	13

През акредитационния период в оценяваната ДП от ПН 3.8. Икономика се обучават 14 (четирнадесет) докторанти, в т.ч. 6 в редовна, 7 в задочна форма и 1 самостоятелна подготовка. От тях 8 са отчислени с право на защита, от които 6 успешно са защитили дисертационните си трудове трудове (три редовна форма, двама – задочна форма и един самостоятелна подготовка). Един от докторантите прекъсва обучение по семейни причини. В края на акредитационния период действащи с продължаващо обучение са 5 докторанти, от които трима се обучават на английски език. По време на своето обучение докторантите от ДП реализират общо 45 бр. научни публикации в реферирани и индексирани издания, в т.ч. 4 в издания с импакт фактор или импакт ранг и 41 в издания без импакт фактор или импакт ранг. Публикационната активност на докторантите е представена от 13 статии, 4 от които в чужбина, и 31 научни доклади, от които 5 в чужбина. От общия брой публикации на

докторантите 30 от тях са съвместни с академичен състав от обучаващите катедри. Средно на докторант се падат 3,21 бр. публикации общо, в т.ч. в страната – 2,57 бр. и в чужбина - 0,6 бр. На 1 докторант средно публикациите в издания с импакт фактор и импакт ранг са 0,3 бр.

Реализираните публикации от докторантите в оценяваната ДП са в пряка зависимост и с броя на участията им в научни форуми от различен характер в страната (общо 22 бр., в т.ч. 4 в национални, 5 в международни и 13 във вътрешно-институционални форуми). На докторант се падат средно 1,9 бр. участия в научни форуми общо, в т.ч. 0,3 бр. в национални, 0,4 бр. в международни и 0,9 бр. във вътрешно-институционални научни форуми.

През акредитационния период обучаваните в ДП докторанти имат 33 (тридесет и три) бр. участия в научни проекти, в т.ч. 10 участия в международни и 23 участия в научни проекти, финансирани от ФНИ на РУ. Средно на докторант се падат 2,36 участия, в т.ч. в международни проекти – средно 0,8 участия и във вътрешни проекти – средно 1.64. *Не е установено участие на докторанти от ДП в национални научни проекти.*

Констатации на ПК за изпълнението на Стандарт 5.2:

По 5.2.1. В РУ, ФБМ и обучаващите в оценяваната ДП катедри са създадени регламентирани на университетско и факултетно ниво правила и процедури за насърчаване на научноизследователската дейност на хабилитирания състав с квалификация и с компетентност в обучението на докторанти от ДП. Хабилитираният академичен състав с квалификация в оценяваната ДП *е реализирал 10 бр. публикации в издания с импакт фактор и импакт ранг (Scopus и WoS).*

По 5.2.2. Обучаващите в ДП „Икономика и управление (индустрия)“ катедри имат отчетлива политика за стимулиране на научноизследователската дейност на докторанти в оценяваната ДП – публикационна активност, участие в проекти и в научни форуми с национално, международно и вътрешно-институционално значение. В оценяваната ДП *са установени 30 (тридесет) бр. съвместни научни изследвания с докторанти от ДП.*

СТАНДАРТ 6 „УЧЕБНИ РЕСУРСИ И ПОДПОМАГАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ“ И СЪОТВЕТСТВАЩИТЕ МУ КРИТЕРИИ

Критерий 6.1. „Висшето училище или научната организация развива материално-техническа и информационна база, необходима за учебно преподавателската, научноизследователската, художествено-творческата и спортна дейности“

6.1.1. Русенският университет разполага с необходимия капацитет от аудитории, кабинети, лаборатории, библиотечни места и др., създаващи академичен комфорт за работа на докторантите.

РУ и ФБМ разполагат с развита и постоянно усъвършенствана материално-техническа база и научна инфраструктура, които са държавна собственост и подпомагат обучението на докторанти и студенти от акредитираните професионални направления съобразно тяхната специфика.

РУ и ФБМ насърчават провеждането на качествена образователна и научно-изследователска дейност от докторантите в акредитираните ДП, в частност и от оценяваната ДП в ПН 3.8., на които е предоставена материално-техническата и информационната база на университета и на факултета. Докторантите от ДП „ИУИ“ са осигурени с необходимия капацитет аудиторна и лабораторна площ, съответно с аудиторни и лабораторни работни места, оборудвани с компютърна система и периферия (мултифункционално устройство, принтер и др.) в съответствие със спецификата на ДП. Създадени са условия за академичен комфорт за НИР на докторантите от оценяваната ДП.

Сградният фонд на РУ и ФБМ се отличава с разнообразие и съвременно технологично оборудване. Аудиторната и лабораторната площ се състои от 22398 кв.м, в т.ч. Капацитетът на броя на работните места на аудиторната и лабораторната площ, предоставена за обучението на ФБМ надхвърля 2615, което е в потвърждение на тяхната достатъчност за подготовка на студенти и докторанти.

Докторантите от ДП „Икономика и управление (индустрия)“ имат разширен достъпът до актуалната научна и образователна информация, създадени са дигитализирани бази данни за академичния състав, за научния потенциал, за обучаваните докторанти. На разположение на докторантите са и двете докторантски зали в докторантски зали – една в Централен корпус (75 кв.м.) и една в корпус 2 (46,2 кв.м.), научноизследователската лаборатория по управление на бизнес

процеси в корпус 2 (52,0 кв.м.), оборудвани със съвременна интерактивна компютърна и презентационна техника за провеждане на докторантски курсове и защиты на дисертационни трудове.

РУ има изграден Виртуалния информационен център за докторанти, вкл. и Виртуалната библиотека за докторанти, като чрез отдел „Технологично и логистично осигуряване“ същите постоянно се актуализират и се съдейства за поддържането на информационно-справочна система „ДОКТОРАНТ“. На всеки докторант на ФБМ, вкл. и от оценяваната ДП е осигурено самостоятелно работно място с достъп до интернет, мултифункционални устройства (принтер, скенер, копир), собствена електронна поща и профил в университетската мрежа.

РУ, ФБМ и обучаващите в оценяваната ДП катедри провеждат политика за обновяване и разширяване на работните места, оборудвани с най-модерната техника, за което са представени съответните доказателства. На разположение на докторантите от оценяваната ДП са библиотечните ресурси на университетската библиотечна мрежа, функционираща като център за научно-информационни ресурси, който подпомага учебния процес и научно-изследователската дейност с общ библиотечен фонд 421 560 тома, в т.ч. книги, периодични издания, текущ абонамент.

РУ и ФБМ имат публично оповестена политика за създаване на работна среда за обучаемите със специални образователни потребности. Изградени са и съответните помощи средства за придвижване, съобразно техните потребности. Констатирано е наличието на достатъчно и технологично осигурена информационна инфраструктура. На обучаемите, в т.ч. и от оценяваната ДП е предоставено ползването на безжична връзка на всички публични места.

6.1.2. Осигурено е провеждането на експерименти, практики, творчески командировки и др. дейности, необходими за подготовката на дисертационните трудове.

На докторантите са предоставени нормативно регламентирани и съобразени със спецификата на ДП възможности за творчески командировки в други научни или бизнес организации, провеждане на специализации, практики, експерименти, които са финансово осигурени. Осигурено е провеждането на научни изследвания със съвременен специализирано оборудване чрез сключени споразумения за сътрудничество с фирми и организации. Изградени са осем специализирани лаборатории и научноизследователски центрове, чиято инфраструктура и технологично оборудване подпомагат научноизследователската дейност.

Предоставена е подробна информация за участие на докторантите от оценяваната ДП в множество дейности, свързани с научноизследователски обмен, което допринася за обогатяване на познанията на докторантите в съответната научна област, задълбоченото изследване на избрания от тях научен проблем и създаване на дисертационни разработки с научна стойност.

6.1.3. Осигурен е достъп на докторантите до съответни научни издания и бази данни.

РУ, ФБМ и обучаващите в оценяваната ДП катедри провеждат активна политика за свободен достъп на докторантите до съответните научни издания и бази данни Science Direct, Scopus, Web of Science (Clarivate Analytics) , в т.ч. Web of Science Core Collection, Biosis Citation Index, MEDLINE, Journal Citation Reports и др., он-лайн достъп до пълнотекстовите бази данни на Ebsco Publishing; он-лайн достъп до реферативните бази данни на ВИНТИ-РАН в 30 тематични направления.

На разположение на докторантите от оценяваната ДП на разположение са библиотечните ресурси на Университетската библиотека, катедрените ресурси и личните ресурси на академичния състав, ангажиран с обучението в ДП „ИУИ“. Университетската библиотека е с висока степен на автоматизация, чиято дейност е регламентирана с Правилник за устройството и дейността на университетската библиотека на Русенски университет „Ангел Кънчев“. В структурата ѝ се включват: Централна библиотека и Филиали. Университетската библиотека предлага за ползване научно-информационните си ресурси чрез 10 читални и 8 заемни служби. Общият брой на читателските места е 315, от които 87 са компютъризирани и със свободен достъп.

През акредитационния период в областта на обществените науки и икономиката са осигурени 3862 нови тома. ФБМ е абониран за 15 бр. специализирани списания. Библиотечният фонд в значителна степен е дигитализиран. Катедрените библиотеки към ФБМ разполагат със достатъчни ресурси за осигуряване на качеството на обучение, в т.ч. и в оценяваната ДП.

6.1.4. Русенският университет стимулира научноизследователската дейност и творческата активност на докторантите, вкл. публикуването на техните резултати в реномирани международни издания.

РУ и ФБМ провеждат активна и публично достъпна политика за стимулиране на научноизследователската дейност и творческата активност на докторантите, вкл. публикуването на техните резултати в специализирани и реномирани издания.

Насърчаването на публикационната активност и на проектната дейност на докторантите, в частност и от оценяваната ДП е приоритет в научната политика на РУ. Представените доказателства дават основание да се констатира, че докторантите от оценяваната ДП ежегодно участват в научни конференции у нас и в чужбина. Ежегодно в РУ се организират и провеждат научни сесии, информацията за които е публично достъпна (<http://conf.uni-ruse.bg/>).

РУ предоставя финансови стимулиза докторантите, чиито публикувани резултати от научните им изследвания в реномирани списания в чужбина. Докторантите на РУ и СФ, вкл. и от оценяваната ДП, имат възможност да публикуват своите научни резултати в над 34 специализирани научни издания в т.ч. в уеб-базираното двуезично списание по предприемачество и иновации „Journal in Entrepreneurship and Innovation.“ Списанието е индексирани в базата European Reference Index for the Humanities (ERIH PLUS) и EBSCO (<https://dbh.nsd.uib.no/publiseringskanaler/erihplus/search.action?xs=1314-0167&epd=-1&oeed=-1&tv=true>).

От 2016 г. публикациите на Международната научна конференция на Русенския университет се реферират от Библиотеката на Конгреса на САЩ. Всички публикации подлежат на задължително рецензиране от хабилитиран рецензент. Популяризирането на публикационната активност в период между две поредни творчески години на академичния състав и на докторантите от ДП „ИУИ“ е посредством ежегодната изложба на печатни и електронни издания (http://www.uni-ruse.bg/science/resultsandawards/electro_publisher_expo).

РУ има разработена и приложима система за стимулиране участието на докторанти, в т.ч. и от оценяваната ДП, в научни проекти, финансирани от университетския ФНИ. Присъждат се допълнителни точки за участието на докторанти при класирането на предложенията. В план-сметките на всеки вътрешен университет е предвидено до 35 % от средствата за възнаграждения при участие на докторанти.

През акредитационния период докторантите те са реализирали общо 45 (четиридесет и пет) бр. публикации, от които 36 (тридесет и шест) в страната, в чт. ч. 1 (една) студия, 9 (девет) научни статии и 26 (двадесет и шест) научни доклади и 9 (девет) в чужбина (4 статии и 5 научни доклади). Общият брой публикации (45) е в реферирани и индексирани издания, като 4 (четири) от тях са в издания с импакт фактор и импакт ранг или Web of Science / Scopus. От общия брой публикации, 30 броя са съвместни между докторантите и академичния състав от обучаващите катедри. За периода на оценяването общата публикационна активност на докторантите е по-силно е изразена през първата половина от периода (2016-2019 год.). Представени са съответните доказателствени материали.

Констатации на ПК за изпълнението на Стандарт 6:

По 6.1.1. РУ, ФБМ и обучаващите в оценяваната ДП катедри разполагат със съвременна и технологично оборудвана учебно-материална и информационна база, притежаваща достатъчна площ и с необходимия капацитет за ефективен процес на обучение на докторанти, в т.ч. и на докторанти от ДП „Икономика и управление (индустрия)“ от ПН 3.8. Икономика.

По 6.1.2. РУ и ФБМ имат нормативно регламентирана и финансово осигурена информационна инфраструктура, съобразена със спецификата на ДП „Икономика и управление (индустрия)“ за провеждането на експерименти, практики, и командировки на докторантите.

По 6.1.3. РУ има модерна библиотечно-информационна система, представена от Университетската библиотека и библиотеките на факултетите и катедрените библиотечни фондове с достатъчен брой специализирани издания по тематиката на оценяваната ДП, включени в системата на вътрешно и международно междубиблиотечно книгозаемане, дигитализирани каталози и бързи връзки към електронните бази данни със свободен достъп до тях.

По 6.1.4. РУ и ФБМ провеждат приоритетна политика за стимулиране и финансова подкрепа на НИД на докторантите, в т.ч. и от оценяваната ДП. Осигурени са условия и възможности за

публикуване на научни резултати в над 34 реферирани и индексирани издания в страната и в чужбина. През акредитационния период докторантите от оценяваната ДП са реализирали общо 45 публикации в реферирани и индексирани издания, от които в страната 36 бр. и 9 бр. в чужбина. Установени са 4 публикации на докторанти от ДП „ИУИ“ в издания с импакт фактор и импакт ранг или Web of Science / Scopus. От общия брой публикации 30 (тридесет) бр. са съвместни с академичен състав от обучаващите в ДП катедри.

СТАНДАРТ 7 „УПРАВЛЕНИЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА“

Критерий 7.1. „Висшето училище или научната организация имат изградена организация за управление на информацията, свързана с обучението и реализацията на докторантите“

ЕГ констатира, че РУ има изградена организация на университетско, факултетно и катедрено ниво за събиране, анализ и използване на информацията, в това число и информацията, свързана с обучението и реализацията на докторантите от акредитираните във университета ДП, на основата на която се подпомага изработването и вземането на управленски решения за образователната политика на университета, с процедурите по мониторинг на системата за управление на качеството, при разработване и актуализиране на учебната документация и др.

7.1.1. ЕГ на база представените документи установи, че на университетско ниво в РУ в помощ на докторантите функционират Център за докторанти и отдел „Развитие на академичния състав“. Разработена е и е внедрена собствена информационна система „Докторанти“, насочена към проследяване, събирането, систематизирането и контролирането на достоверна информация за обучението и развитието на докторантите, за оценяване и подобряване дейностите по планиране на учебната и административната работа; за поддържане на ефективна обратна връзка и координация на взаимодействието между научни ръководители и обучавани докторанти. Основните характеристики на информационна система „Докторанти“ са представени в публикация, разработена от авторски колектив, в чийто състав участва и преподавател, ангажиран с обучението на докторанти в оценяваната ДП и публикувана в научно списание с импакт фактор, където съавтор е преподавател от обучаващото звено.

На факултетно ниво управлението на информацията е организирано чрез събиране, анализиране, обсъждане и огласяване на резултатите, свързани с управлението на качеството на обучението с помощта на анкетния метод.

На катедрено ниво управлението на информацията е на ежемесечно провежданите съвети, включването на докторантите от оценяваната ДП в научния календар на обучаващите катедри и чрез системата за оценяване и атестиране на докторантите в края на всяка година от срока на обучение, а за редовните докторанти и чрез тримесечните отчети.

РУ и ФБМ провеждат устойчива политика за оценяване на мнението на обучаемите и на потребителите от бизнес организации и публични институции. Изграден е и функционира Център за анкетиране на университетско ниво (<https://www.uni-ruse.bg/surveys/>) и на факултетно ниво (<https://www.uniruse.bg/Faculties/FBM/%D0%B0%D0%BD%D0%BA%D0%B5%D1%82%D0%B8>). Създадени са отчетливи процедури за провеждане на on-line анкетни проучвания с различните целеви групи. Проучването на мнението на докторантите е в съответствие с Въпросен лист 01-06 "Проучване на мнението на докторанти за обучението и обслужването" (<https://www.uni-ruse.bg/surveys/for-students-and-phds>). Проучването на мнението на бизнес организациите и публичните институции е в on-line среда (<https://www.uni-ruse.bg/surveys/for-business-organizations-and-public-institutions>). Провеждането на анкетните проучвания е ежегодно по време на университетските Майски празници и на традиционното Младежко Експо на форумите, в рамките на дните на работодателите, дните на кариерата и дните на отворените врати на Русенски университет.

През акредитационния период в оценяваната ДП са извършени *общо 101 анкетни проучвания докторанти от оценяваната ДП (10 докторанти) и с над 23 (двадесет и три) представители на потребителите.*

В помощ на удовлетвореността и реализацията на докторантите в РУ, в т.ч. и от оценяваната ДП, е университетският Център за кариерно развитие и клуб „Алумни“ (<https://www.uni-ruse.bg/Faculties/FBM/%D0%B0%D0%BB%D1%83%D0%BC%D0%BD%D0%B8>), чрез които се осигурява и обобщава информацията от анкетните проучвания на докторанти и представители от практиката при съблюдаване на университетската система за качеството.

7.1.2. РУ, ФБМ и обучаващите в оценяваната ДП катедри имат утвърдена процедура за ежегодно отчитане, анализиране, обсъждане и публично огласяване на профила на обучаваните докторанти, развитието и успеха им, както и наличната подкрепа за докторантите и кариерното развитие на защитилите докторска степен. На база на годишните отчети за дейността на докторантите и цифровата оценка се извършва оценка за качеството на обучението и се отчита необходимостта от бъдещи корекции.

Констатации на ПК за изпълнението на Стандарт 7:

По 7.1.1. РУ, ФБМ и обучаващите в ДП „Икономика и управление (индустрия)“ катедри имат създадена необходимата нормативна база и процедури за изграждане и функциониране на ефективна организация за управление на информацията, свързана с обучението и реализацията на докторантите на университетско, факултетно и катедрено ниво. Изградена е система за събиране и анализиране на информация по етапи на жизнения цикъл на обучение на докторантите в оценяваната ДП и оптимизиране на дейностите и управлението на качеството на две нива – университетско и факултетно, която е публична и достъпна за заинтересованите.

По 7.1.2. Ефективността на резултатите, свързани с управлението на качеството на докторантското обучение и потребностите от промяна, се проследява и огласява публично чрез: периодичен контрол върху изпълнението на индивидуалните планове и изготвяне на отчети от докторантите; проучвания на мнението и препоръките на работодателите; участие на докторантите в научни форуми и изследователски проекти; публикации в наши и чуждестранни издания; привличане на докторанта за академично развитие. Поддържат се активни и продуктивни отношения с клуб Алумни и Кариерния център на РУ за проследяване на връзката между потребителите на кадри и възпитаниците на РУ, в т.ч. и на докторанти от оценяваната ДП.

СТАНДАРТ 8 „ИНФОРМАЦИЯ ЗА ОБЩЕСТВЕННОСТТА“

Критерий 8.1. „Висшето училище или научната организация публикува информация за: приети документи и учебна документация на докторската програма; решения и резултати от одити, свързани с качеството на обучение на докторантите и на академичния състав; проведени университетски форуми с участието на докторанти.“

8.1.1. РУ, ФБМ и обучаващите в ДП „ИУИ“ катедри имат създадена информационна среда, чрез която всички участници в учебния процес и други заинтересовани лица могат да се информират за образователната и научноизследователската дейност. На интернет страницата на ФБМ (<https://www.uni-ruse.bg/Faculties/FBM/докторски-програми1>) и на РУ (<https://phd.uni-ruse.bg/>; http://www.uni-ruse.bg/science/resultsandawards/electro_publisher_expo; <https://www.uni-ruse.bg/Directorates/NIS/history>) се публикува информация за значими събития, организирани и проведени от Университета и основното звено ФБМ.

Осигурени са съответните процедури и са установени практики за публикуване на информацията за възможностите за популяризиране на резултатите от научните изследвания на докторантите от оценяваната ДП.

За разпространението на научноизследователските постижения от обществен, научен и приложен интерес се използват и редица други ефективни форми като изложби на разработки на отделни научни колективи, виртуална изложба в сайта на Научноизследователския сектор, Изложба Иновативно експо. Представени са необходимите доказателства.

8.1.2. РУ и ФБМ имат нормативно регламентирана и публично оповестена политика за мобилност на студенти, докторанти, академичен и административен състав. Цялата информация за възможностите за мобилност на докторанти е публикувана на сайта на РУ (<https://www.uni-ruse.bg/international/mobility>; <http://erasmus.uni-ruse.bg/bg/?cmd=gsIndex/>; <http://erasmus.uni-ruse.bg/bg/?cmd=cmsPage&pid=29>) където се съдържа подробна информация за мобилност с цел обучение и практика по програма „Еразъм+“ и необходимите документи и ред за кандидатстване, класиране, подготовка, отчитане, признаване.

Към датата на проверката ЕГ установи, че ФБМ има 70 сключени двустранни рамкови договора за сътрудничество с чуждестранни университети, които предоставят възможност на докторантите от оценяваната ДП да реализират докторантска мобилност с цел научни изследвания.

През акредитационния период е реализирана изходяща докторантска мобилност на 8 (осем) докторанти от оценяваната ДП с цел научни изследвания под 3 месеца, като 5 от тях по програма Еразъм + и 3 (три) по други договори за международно сътрудничество.

8.1.3. ЕГ констатира, че информацията за популяризирането на резултатите от изследванията по оценяваната ДП пред по-широки и авторитетни международни форуми у нас и в чужбина е публикувана на страниците на сайта на РУ и на ФБМ (<https://www.uni-ruse.bg/science/conferences>; <https://jei.uni-ruse.bg/>; <https://jalis.uni-ruse.bg/>).

РУ има изградена Стратегия за изграждане на партньорство на Русенския университет с бизнес средите за висококачество на обучение и добри практики, на основата на която докторантите от оценяваната ДП представят иновационните резултати по нея пред по-широки и авторитетни международни форуми у нас и в чужбина.

ЕГ установи, че са създадени условия и възможности на докторантите от ДП „Икономика и управление (индустрия)“ и всички заинтересовани страни да се информират за предстоящи и проведени научни събития в РУ и ФБМ и в други ВУ в страната и чужбина.

Констатации на ПК за изпълнението на Стандарт 8:

По 8.1.1. РУ и ФБМ имат устойчива практика и процедури и за публичност и достъпност на информацията за възможностите и постиженията при изследванията в областта на ДП „Икономика и управление (индустрия)“, на електронните страници на сайта на Университета и на ФБМ.

По 8.1.2. РУ и ФБМ имат разработени процедури и практика за популяризиране на възможностите за мобилност по програма „Еразъм+“ с над 70 чуждестранни университети по сключени договори за двустранно сътрудничество, информацията за които е публично достъпна (<https://www.uni-ruse.bg/international/mobility>; <http://erasmus.uni-ruse.bg/bg/?cmd=gsIndex/>; <http://erasmus.uni-ruse.bg/bg/?cmd=cmsPage&pid=29>). В оценяваната ДП е реализирана 8 бр. докторантска мобилност, в т.ч. 5 бр. по приограма Еразъм + и 3 (три) по други договори за международно сътрудничество.

По 8.1.3. РУ и ФБМ имат ефективна система за популяризиране на иновационните резултати по оценяваната ДП и изявите на докторанта и академичния състав пред по-широки и авторитетни международни форуми у нас и в чужбина, информацията за които е публично оповестена и достъпна до всички заинтересовани лица.

СТАНДАРТ 9 ТЕКУЩ МОНИТОРИНГ И ПЕРИОДИЧЕН ПРЕГЛЕД НА ПРОГРАМИТЕ

Критерий 9.1. Регулярен мониторинг (преглед) и актуализиране на докторските програми, съобразно еволюцията на научните знания, изследвания и технологии.

9.1.1. РУ и ФБМ имат изградена система за управление и мониторинг на качеството на обучение и разработени процедури за регулярен мониторинг и преглед на докторските програми, в частност на оценяваната ДП.

Създаден е и успешно се прилага нормативно регламентиран ефективен инструментариум за периодична актуализация на ДП и за осигуряване на съответствието им с потребностите на обществото и с очакванията на докторантите.

Текущият мониторинг на оценяваната ДП се осъществява от обучаващите в ДП катедри посредством атестирането на докторанти, контролира се изпълнението на всички етапи от жизнения цикъл на докторантите и изпълнението на индивидуалните учебни планове.

През акредитационния период е извършена една актуализация от юни 2016 год., продиктувана от необходимостта за по-тясно обвързване на изучаваните учебни дисциплини с потребностите и изискванията на ДП и прецизирането на темите на дисертационните трудове в изпълнение на препоръките на НАОА. При актуализацията на учебните програми участие имат докторантите и потребителите, като под внимание са взети резултатите и обсъждането на самооценките за качеството на обучение, с което се осигурява по-голяма гъвкавост, адаптивност и обвързаност с научни изследвания по темите на дисертационните трудове.

ЕГ установи, че най-малко веднъж в годината, обучаващите звена, администриращи съответната докторска програма преглеждат, обсъждат и оценяват учебните програми. Отчетността при редовните докторанти на тримесечие, с което се осигурява регулярност в оценката на същите.

9.1.2. РУ и ФБМ имат утвърдени добри практики за гарантиране ефективността на докторантското обучение. Създадена е стройна система за on-line анкетно проучване на мнението на обучаеми, академичен и административен състав и на потребители, резултатите от които се използват за подобряване ефективността на обучението.

Обучаващите катедри в ДП „Икономика и управление (индустрия)“ съблюдава стриктно правилата, нормите и инструментариума на университетската нормативна уредба при създаването и актуализирането на документацията по ДП. Преглед на докторските програми се прави и при провежданите вътрешни одити съобразно утвърдения план засеместриален вътрешен одит. *През акредитационния период не са установени несъответствия в обучението на докторанти от оценяваната ДП.*

Административното обслужване и контролът по спазването на процедурите, сроковете и състоянието на документацията по ДП се осъществяват от отдел Развитие на академичния състав, Система докторанти и Център за докторанти (<https://www.uni-ruse.bg/education/phd/documents-reception>) на университетско и факултетно ниво.

Констатации на ПК за изпълнението на Стандарт 9:

По 9.1.1. РУ и ФБМ имат нормативно заложените процедури за периодичен и текущ мониторинг и преглед на ДП, чрез събиране и анализиране на информацията за необходимостта от актуализиране на учебната документация на оценяваната ДП на университетско, факултетно и катедрено ниво в съответствие с потребностите на обществото и на очакванията на обучаемия в ДП.

По 9.1.2. РУ и ФБМ осигуряват и прилагат процедури и устойчиви практики за планирането и изпълнението на дейностите за качествено обучение в оценяваната ДП на ниво университет, факултет и катедра, в съответствие с вътрешните нормативни документи, системата за вътрешен одит и посредством участието на докторанти от ДП в колективните органи на управление на РУ, ФБМ и КС на обучаващите катедри в ДП „Икономика и управление (индустрия)“ от ПН 3.8. Икономика.

СТАНДАРТ 10 ЦИКЛИЧНО ВЪНШНО ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО

Критерий 10.1. Висшето училище или научната организация осъществяват планирани дейности за самооценяване и външни оценки на докторските програми.

10.1. РУ и ФБМ преминават регулярно през външно оценяване на качеството на ДП. В съответствие с разпоредбите на ЗВО, ДП периодично се акредитират от НАОА.

Последната акредитация на оценяваната ДП в ПН 3.8. „Икономика“ е получена през 2015 година с обща оценка 9,23(девет цяло и двадесет и три стотни), със срок на валидност 6 (шест) години и две препоръки за коригиращи действия и подобрения.

Във връзка с настоящата акредитационна процедура обучаващите в ДП „Икономика и управление (индустрия)“ катедри са разработили Доклад-самооценка, приет с решение на ФС на ФБМ (протокол № 279/07.07.2020 г.) и утвърден с решение на Академичен съвет от 01.09.2020 год.

През акредитационния период в РУ са проведени 8 (осем) външни одита по качеството от различни национални и международни сертифициращи организации, за което е представена съответната справка (<https://www.uni-ruse.bg/university /accreditation/ Documents/ Spravka Vynshni Oditi.pdf>). Одитирани са всички звена и програми, включително и оценяваната докторска програма.

Констатации на ПК за изпълнението на Стандарт 10:

По 10.1.1. В РУ, ФБМ и обучаващите в ДП „Икономика и управление (индустрия)“ катедри периодично се провеждат процедури за външно осигуряване на качеството на обучение, вкл. и на оценяваната ДП от НАОА за съответствие на ДП с ESG, Министерство на образованието и науката, Европейска комисия и МОН, Европейска комисия в лицето на ЕАЦЕА, Знак за качество по програма ЕРАЗЪМ+, ежегодните външни оценяващи процедури в рамките на Рейтинговата система на висшите училища в Република България, World University Search Engine (UniRank), Европейската рейтингова система за България U-Multiranc, WFOT.

IV. СИЛНИ И СЛАБИ СТРАНИ НА ДОКТОРСКА ПРОГРАМА ИКОНОМИКА И УПРАВЛЕНИЕ (ИНДУСТРИЯ) ОТ ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 3.8 „ИКОНОМИКА“, ОБЛАСТ НА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ 3. СОЦИАЛНИ, СТОПАНСКИ И ПРАВНИ НАУКИ В РУСЕНСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ „АНГЕЛ КЪНЧЕВ“, ГР. РУСЕ

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
1. Съвременна и модерна информационна инфраструктура за обучение на докторантите	1. Единични случаи на несъответствие на темите на дисертациите на докторантите с тематиката на ДП и образователния профил на РУ
2. Висок брой участия на докторантите от ДП във вътрешни и международни изследователски проекти	2. Слабо участие на академичния състав и на докторантите от ДП през в <i>национални проекти</i>
3. Висок брой реализирани мобилности от докторантите в ДП	3. Слабо участие на докторанти в научни форуми в чужбина
4. Висок брой съвместни публикации на докторанти и преподаватели и 4 публикации на докторантите в издания с импакт фактор или импакт ранг	

V. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

На база констатациите за резултатите от извършеното оценяване ПКЧНУ предлага на Акредитационния съвет да даде **акредитация** на докторска програма **„Икономика и управление (Индустрия)** от професионално направление 3.8 „Икономика“, област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки в Русенския университет „Ангел Кънчев“, гр. Русе

VI. ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА ПРЕПОРЪКИ

1. Да се постигне пълно съответствие на темите на дисертациите на докторантите със спецификата на ДП и образователния профил на РУ „Ангел Кънчев“.

Срок: постоянен

2. Да се увеличи участието на преподавателския състав и на докторантите от ДП в национални научни проекти

Срок: постоянен

3. Да се увеличи участието на докторантите от ДП в научни форуми в чужбина

Срок: постоянен

**Председател на ПКЧНУ:
(Проф. д-р Галина Младенова)**

Таблица 1. Преподаватели на ОТД (само от обучаващото звено), осигуряващи обучението по докторската програма „Икономика и управление (индустрия) за периода 2016 – 2022 г.

Показател	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022
Общ брой на преподавателите, осигуряващи обучението по ДП	6	6	6	6	6	6
Преподаватели на първи ОТД						
1. Хабилитирани лица (бр.), в т.ч.:	6	5	5	5	5	5
1.1. Професори (бр.)	1	1	1	1	1	1
Отн. дял (%) от общия брой преподаватели	17,0	17,0	17,0	17,0	17,0	17,0
1.2. Доценти (бр.)	5	4	4	4	4	4
Отн. дял (%) от общия брой преподаватели	83,0	67,0	67,0	67,0	67,0	67,0
Общ брой на преподавателите на първи ОТД:	6	5	5	5	5	5
Преподаватели на гр. договор						
1. Хабилитирани лица (бр.), вкл.:	0	1	1	1	1	1
1.1. Професори (бр.)	0	0	0	0	0	0
Отн. дял (%) от общия брой преподаватели	0	0	0	0	0	0
1.2. Доценти (бр.)	0	1	1	1	1	1
Отн. дял (%) от общия брой преподаватели	0	16,0	16,0	16,0	16,0	16,0
Общ брой на преподавателите на гр. Договор	0	1	1	1	1	1

Таблица 2. Публикации и цитирания на преподавателите на първи ОТД по проблематиката на ДП „Икономика и управление (индустрия)“ по календарни години през акредитационния период 2016-2022 г.

Показатели	Години							Общо
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
1. Бр. преподаватели на първи ОТД, осигуряващи обучението по ДП	6	5	5	5	5	5	5	X
2. Публикации в страната – общо	5	12	13	12	14	9	3	68
(средно на един преподавател)	0.9	2.4	2.6	2.4	2.8	1.8	0.6	X
от тях: монографии	1	1	0	1	0	0	0	3
студии	0	0	0	1	2	2	0	5
статии	1	1	2	3	4	3	2	16
научни доклади	2	10	11	7	8	4	1	43
учебници и учебни помагала	1	0	0	0	0	0	0	1
3. Публикации в чужбина – общо,	10	2	9	7	4	3	6	41

(средно на един преподавател)	1.7	0.4	1.8	1.4	0.8	0.6	1.2	X
от тях: монографии	0	0	0	0	0	0	0	0
студии	0	0	0	2	0	0	0	2
статии	8	2	7	3	3	2	1	26
научни доклади	2	0	2	4	1	1	5	15
4. Публикации в реферирани и индексирани научни издания	13	13	22	18	18	12	9	105
(средно на един преподавател)	2.2	2.6	4.4	3.6	3.6	2.4	2	X
5. Публикации в научни издания с импакт фактор и импакт ранг / и издания в Scopus, WoS	2	1	5	1	2	4	2	17
(средно на един преподавател)	0.33	0.2	1.0	0.2	0.4	0.8	0.4	X
6. Цитирания в научни издания в страната и чужбина – общо	18	20	22	28	16	18	18	140
(средно на един преподавател)	3	4	4.4	5.6	3.2	3.6	3.6	X
в т.ч. в издания с импакт фактор и импакт ранг и в SCOPUS и Web of Science	5	4	7	7	4	5	3	35
(средно на един преподавател)	0.83	0.8	1.4	1.4	0.8	1.0	0.6	X